

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КӨЛІК МИНИСТРЛІГІНІҢ
АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ КОМИТЕТІ**
**МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ**

**БАҒА БЕЛГІЛЕУДІҢ ВЕДОМСТВОЛЫҚ НОРМАТИВИ
ВЕДОМСТВЕННЫЙ НОРМАТИВ ПО ЦЕНОБРАЗОВАНИЮ**

**ЕҢБЕК ШЫҒЫНДАРЫНА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ БАҒАЛАРДЫ
ЖӘНЕ АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫН ОРТАША, АҒЫМДАҒЫ ЖӨНДЕУ
ЖӘНЕ КҮТІП-ҰСТАУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОЛ-ҚҰРЫЛЫС МАШИНАЛАРЫ
МЕН МЕХАНИЗМДЕРІН ПАЙДАЛАНУҒА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ
БАҒАЛАРДЫ ЕСЕПТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ**

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

**МЕТОДИКА РАСЧЕТА СМЕТНЫХ ЦЕН НА ЗАТРАТЫ ТРУДА И
СМЕТНЫХ ЦЕН НА ЭКСПЛУАТАЦИЮ ДОРОЖНО-СТРОИТЕЛЬНЫХ
МАШИН И МЕХАНИЗМОВ ПО СРЕДНЕМУ, ТЕКУЩЕМУ РЕМОНТУ И
СОДЕРЖАНИЮ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ**

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024

**Ресми басылым
Издание официальное**

Астана, 2024

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КӨЛІК МИНИСТРЛІГІНІҢ
АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ КОМИТЕТІ**

БАҒА БЕЛГІЛЕУДІҢ ВЕДОМСТВОЛЫҚ НОРМАТИВІ

**ЕҢБЕК ШЫҒЫНДАРЫНА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ
БАҒАЛАРДЫ ЖӘНЕ АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫН ОРТАША,
АҒЫМДАҒЫ ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ КҮТІП-ҰСТАУ ЖӨНІНДЕГІ ЖОЛ-
ҚҰРЫЛЫС МАШИНАЛАРЫ МЕН МЕХАНИЗМДЕРІН
ПАЙДАЛАНУҒА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ БАҒАЛАРДЫ ЕСЕПТЕУ
ӘДІСТЕМЕСІ**

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

Ресми басылым

Астана, 2024

АЛҒЫСӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕДІ ЖӘНЕ ЕНГІЗДІ** «Қазақстан жол ғылыми-зерттеу институты» акционерлік қоғамы («ҚазжолҒЗИ» АҚ)
- 2 БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ** Қазақстан Республикасы Көлік Министрлігі Автомобиль жолдары комитеті Төрағасының 2024 жылғы «25» қарашадағы № 144 бұйрығы
- 3 КЕЛІСІЛДІ** «ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ 2024 жылғы «27» тамыздағы № 03-01/12-01/2809-И хаты
«ҚАЖСервис» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2024 жылғы «23» тамыздағы № №10-09/998-И хаты
- 4 ҚР ЕР 218-73-2008 ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ**

Құжат Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілерінің «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде, нормативтік техникалық құжаттардың бірыңғай мемлекеттік қорында (<https://new-shop.ksm.kz/egfntd/ntdgo/>) сондай-ақ, «InfoZhol – <http://infozhol.kad.org.kz>» электронды мәліметтер базасында қол жетімді.

Осы баға белгілеудің ведомстволық нормативті Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі Автомобиль жолдары комитетінің рұқсатынсыз толықтай немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды

Мазмұны

1	Қолдану саласы	4
2	Нормативтік сілтемелер	4
3	Терминдер мен анықтамалар.	5
4	Еңбек шығындарының сметалық бағаларын анықтау	5
4.1	Жалпы ережелер	5
4.2	Сметалық тарифтік мөлшерлемелерді есептеу	6
4.3	Еңбек шығындарының сметалық бағаларын есептеу	8
5	Жол-құрылыс жол-құрылыс машиналарын пайдалануға арналған сметалық бағаларды анықтау	9
5.1	Жалпы ережелер	9
5.2	Автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде жол-құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануға арналған сметалық бағалардың баптар бойынша құрылымы	12
5.3	Тіркемелі техниканың механикаландыру базасынан телімге/нысанға көшіру (жұмылдыру және қайта жұмылдыру) және телімнен/нысаннан механикаландыру базасына кері қайтуға арналған шығындар	19
5.4	Автомобиль жолдарын орташа ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде температуралық аймақтың климаттық жағдайларына байланысты жұмыстарды жүргізу кезіндегі қосымша еңбек шығындары	20
А	қосымшасы (<i>міндетті</i>). Қазақстан Республикасының аумақтық аймақтарының тізбесі	22
Б	қосымшасы (<i>міндетті</i>). Жұмысшылар санаттары бойынша, инженерлік буын мамандарының санаттары бойынша тарифтік коэффициенттер	23
В	қосымшасы (<i>міндетті</i>). Мердігерлік ұйымның жөндеу-құрылыс үдерістерін орындауға және қызмет көрсетуге және автомобиль жолдарын пайдалануға тікелей байланысты шығындары	25
Г	қосымшасы (<i>міндетті</i>). Машиналарды, автокөлік құралдары мен механизмдерді пайдалану құнын анықтау кезіндегі баптар бойынша шығындардың нормативтік көрсеткіштері	28
Д	қосымшасы (<i>міндетті</i>) Температура аймақтары	39
Ж	қосымшасы (<i>міндетті</i>)	
	Қосымша еңбек шығындарын есепке алу үшін еңбек шығындарының нормаларына коэффициенттер, машиналарды пайдалану уақыты (машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда). Топтар бойынша жұмыс түрлері	40
	Библиография	42

1 Қолдану саласы

1.1 Сметалық бағаларды есептеу әдістемесі (бұдан әрі - Әдістеме) техникалық құжаттаманы дайындау кезеңінде және жол жұмысшыларының, жол-құрылыс машиналарының жұмысы үшін есептеу кезінде анықталатын автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу, күтіп-ұстау жөніндегі жұмыстарға арналған сметалық бағаларды қалыптастыру үшін Тапсырыс беруші мен мердігер арасындағы пайдаланылатын еңбек шығындарының, жол-құрылыс машиналарды, механизмдер мен автокөлік құралдарын пайдаланудың сметалық бағасын анықтауға арналған.

1.2 Осы Әдістеме өндірістік операцияларды орындау кезінде жол жұмысшыларының, жұмысшылардың, машиналарды басқарушылардың еңбек шығындарына және жол-құрылыс машиналарын, отандық және шетелдік өндіріс механизмдерін, оның ішінде автокөлік құралдарын (автомобильдер, тіркемелер, жартылай тіркемелер және т.б.), сыртқы энергия көзінен жұмыс істейтін және жол жұмысшылары пайдаланатын қозғалтқыштармен жабдықталған құралды (бұдан әрі - механикаландырылған құрал), қозғалтқышы жоқ еңбек құралдарын (қол жүкшығыры, аспа, тіреуіштер, инвентарлық ағаштарды, қайта пайдалануға болатын инвентарлық қалыптар, қол домкраттары және т.б.) пайдалануға арналған сметалық бағаларды анықтау (бұдан әрі - механизмдер, сметалық бағалар) тәртібін белгілейді.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы Әдістемеде мынадай нормативтік-техникалық құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

1 Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын. 1-шығарылым. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 бұйрығы.

2 Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын. 3-шығарылым. «Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстары» бөлімі, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы.

3 Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарына арналған жанар-жағармай материалдары шығыстарының және автокөлікті күтіп ұстауға арналған шығыстардың нормаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 11 тамыздағы №1210 Қаулысы.

4 ҚР ҚНБҚ 8.01-05-2022 «Құрылыс ресурстарының сметалық бағаларын және құрылысқа арналған жүктерді тасымалдаудың сметалық бағаларын есептеу бойынша әдістемелік ұсынымдар».

5 ҚН 528-80 Құрылыста қолдануға жататын физикалық шамалар бірліктерінің тізбесі.

3 Терминдер мен анықтамалар

Осы Әдістемеде [1] бойынша терминдер, сондай-ақ тиісті анықтамалары бар келесі терминдер қолданылды (пайдаланылды):

3.1 Жол-құрылыс техникасының амортизациясы: Пайдалану үдерісінде тозатын және жаңадан құрылған өнімнің құнына ауыстырылатын құнының бір бөлігінің ақшалай көрінісі. Тозудың ақшалай көрінісі - бұл өнімнің өзіндік құнына жататын амортизациялық аударымдар.

3.2 Жұмыстың машина-сағаты: Машинаның жұмыс уақытын өлшейді, оған уақыт негізгі жұмыс операциясын машинамен орындау, жұмыс мөлшері бойынша қозғалу, ауысымның басында және соңында жұмысқа дайындық, ауысым сайын техникалық қызмет көрсету және машинистің реттелген демалысы шығындары кіреді.

3.3 Сметалық пайда: Мердігерлік ұйымды дамытуға, оның қызметкерлерін қосымша материалдық ынталандыруға, міндетті салықтар мен төлемдерді төлеуді қоса алғанда, жұмыстардың өзіндік құнына жатпайтын шығыстарды жабуға арналған жөндеу-құрылыс жұмыстарының, автомобиль жолдарын күтіп ұстаудың сметалық құнының нормативтік бөлігі болып табылатын қаражат сомасы.

4 Еңбек шығындарының сметалық бағаларын анықтау

4.1 Жалпы ереже

4.1.1 Қазақстан Республикасының автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу мен күтіп-ұстауда қолданылатын еңбекке ақы төлеу жүйесінің негізі қызметкерлердің орындайтын жұмыстарының күрделілігі бойынша олардың біліктілігі мен еңбегіне ақы төлеудің сәйкестігін қамтамасыз ететін тарифтік жүйе болып табылады.

4.1.2 Тарифтік жүйемен біліктілік санаттары (разрядтары) бойынша тарифтік мөлшерлемелер және тарифтік коэффициенттер белгіленеді.

Орташа алғанда, автомобиль жолдарын ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде орындалатын жұмыстарды күрделілігі мен қызметкерлердің біліктілігі белгісі бойынша саралау сегіз разрядты тарифтік тор бойынша жүзеге асырылады.

4.1.3 Қызметкерлерге қойылатын біліктілік талаптары және жұмыстың белгілі бір түрлерінің күрделілігі Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы, жұмысшылар кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамалары, еңбек жөніндегі уәкілетті

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

мемлекеттік орган бекітетін басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы негізінде белгіленеді.

4.1.4 Еңбек нормалары (уақыт, өндіріс, еңбек сыйымдылығы, қызмет көрсету, саны) еңбек шығындарының өлшемі болып табылады және техниканың, технологияның, өндірісті және еңбекті ұйымдастырудың қол жеткізілген деңгейіне сәйкес тиісті біліктілігі бар қызметкер үшін белгіленеді.

4.1.5 Еңбекке ақы төлеу жүйесі еңбек, ұжымдық шарттардың талаптарымен және (немесе) жұмыс берушінің актілерімен айқындалады.

4.1.6 Еңбек шығындарының сметалық бағалары және автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеуге және күтіп-ұстауға арналған сметалық тарифтік мөлшерлемелер сметалық нормативтерді (еңбек шығындарының сметалық бағалары, жол-құрылыс машиналарын, механизмдер мен автокөлік құралдарын пайдалану, жөндеу-құрылыс (жол) жұмыстары, автомобиль жолдарын күтіп-ұстау), сондай-ақ автомобиль жолдарын салуға арналған техникалық құжаттама сметалары әзірлеуге арналған.

4.1.7 Еңбек шығындарының сметалық бағасы және автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу мен күтіп-ұстаудағы сметалық тарифтік мөлшерлемелер есептік шамалар болып табылады.

4.1.8 Еңбек шығындарының сметалық бағалары мен сметалық тарифтік мөлшерлемелердің сандық көрсеткіштері тұтас теңгеге дейінгі дәлдікпен есептеледі.

4.2 Сметалық тарифтік мөлшерлемені есептеу

4.2.1 Сметалық тарифтік мөлшерлемелер уақыт бірлігі үшін белгілі бір күрделіліктегі (біліктіліктегі) еңбек міндеттерін орындағаны үшін автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау жөніндегі қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеуге арналған қаражаттың есептік мөлшерін білдіреді.

4.2.2 Сметалық тарифтік мөлшерлеме пайдаланушылық күтіп-ұстау, жөндеу жұмыстары бойынша орташа сағаттық тарифтік мөлшерлемеге немесе жеке орындаушының тиісті разрядының (санатының) сағаттық тарифтік мөлшерлемесіне сәйкес келеді.

4.2.3 Сметалық тарифтік мөлшерлеме «Құрылыс» [2] экономикалық қызмет түрі бойынша қызметкерлердің орташа айлық номиналды жалақысы туралы ресми статистикалық ақпарат негізінде айқындалады.

4.2.4 Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық ерекшеліктерін есепке алу мақсатында сметалық тарифтік мөлшерлемелерді есептеу кезінде өңірлік коэффициент қолданылады. Қазақстан Республикасының аумақтық аймақтарының тізбесі А қосымшасында келтірілген.

4.2.5 Өңірлік коэффициенттерді есептеу соңғы күнтізбелік он екі айда жан басына шаққандағы орташа күнкөріс деңгейі туралы ресми статистикалық ақпарат негізінде жүргізіледі. Өңірлік коэффициент ($K_{\text{пер}}$) (1) формула бойынша есептеледі:

$$K_{\text{пер}} = \frac{\text{ПМ}_{\text{пер}}}{\text{ПМ}_{\text{ср}}}, \quad (1)$$

мұнда $\text{ПМ}_{\text{пер}}$ – өңірлік коэффициент есептелетін өңірдің ең төменгі күнкөріс деңгейі, теңге;

$\text{ПМ}_{\text{ср}}$ – Қазақстан Республикасы бойынша орташа күнкөріс деңгейі, теңге.

4.2.4 Орташа сағаттық тарифтік мөлшерлеме ($\text{ТС}_{\text{стат}}$) (2) формула бойынша есептеледі:

$$\text{ТС}_{\text{стат}} = \frac{\text{СЗП}_{\text{стр}}}{T}, \quad (2)$$

мұнда $\text{СЗП}_{\text{стр}}$ – соңғы он екі айдағы ресми статистикалық ақпаратқа сәйкес Қазақстан Республикасы бойынша «Құрылыс» экономикалық қызмет түрі бойынша бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысының орташа мәні, теңге;

T - тиісті жылға арналған Қазақстан Республикасының Еңбек туралы заңнамасына сәйкес екі демалыс күні бар 40 сағаттық жұмыс аптасы кезіндегі орташа айлық жұмыс уақыты, сағат.

4.2.7 Орташа сағаттық тарифтік мөлшерлеме төмендегілерге тең деп қабылданады:

- бірінші разрядты жұмысшының ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлемесі - жол жұмысшылары мен машинистер үшін;
- ағымдағы деңгейдегі сметалық тарифтік мөлшерлеме - үшінші санаттағы техникалық-инженерлік буын үшін.

4.2.8 Жұмысшы i -ші разрядының ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлеме ($\text{СТС}_{\text{пер}i}$) белгілі бір аймақ үшін (3) формула бойынша есептеледі:

$$\text{СТС}_{\text{пер}i} = \frac{\text{ТС}_{\text{стат}} \times \text{ТК}_i}{1,54} \times K_{\text{пер}}, \quad (3)$$

мұнда $\text{ТС}_{\text{стат}}$ – орташа сағаттық тарифтік мөлшерлеме, теңге/адам-сағ.;

ТК_i – тарифтік коэффициент;

$K_{\text{пер}}$ – өңірлік коэффициент;

1,54 – 1-разрядты жұмыстар үшін орташа статистикалық сағаттық тарифтік мөлшерлемеден орташа сағаттық мөлшерлемеге көшу коэффициенті 3,4-разрядтың тарифтік коэффициентіне тең.

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

4.2.9 *i*-ші разрядты инженерлік буын мамандарының ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлемесі ($СТС_{рег.инж.i}$) белгілі бір аймақ үшін (4) формула бойынша есептеледі:

$$СТС_{рег.инж.i} = \frac{ТС_{стат} \times ТК_i}{1,218} \times K_{рег}, \quad (4)$$

мұнда $ТС_{стат}$ – орташа сағаттық тарифтік мөлшерлеме, теңге/адам-сағ.;

$ТК_i$ – тарифтік коэффициент;

$K_{рег}$ – өңірлік коэффициент;

2,218 – үшінші санаттағы техник үшін орташа сағаттық тарифтік мөлшерлемеден орташа сағаттық мөлшерлемеге көшу коэффициенті бірінші санаттағы техниктің тарифтік коэффициентінің мәніне тең

4.2.10 Жөндеу-құрылыс жұмыстарын, жабдықтарды монтаждау жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде, жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруда, автомобиль жолдарын күтіп-ұстау бойынша және құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарының орташа разрядтары бойынша, күтіп-ұстауға, сондай-ақ жабдықтарды монтаждау жөніндегі жұмыстарды тікелей атқаратын жұмысшылар разрядтары бойынша тарифтік коэффициенттердің мәндері осы Әдістеменің Б қосымшасында келтірілген.

4.3 Еңбек шығындарының сметалық бағаларын есептеу

4.3.1 Автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау бойынша еңбек шығындарына ағымдағы деңгейдегі сметалық бағалар сметалық тарифтік мөлшерлемені, пайдалану үдерістерін орындауға және оларға қызмет көрсетуге тікелей байланысты мердігер ұйымның шығындарын қамтитын қаражаттың есептік мөлшерін білдіреді.

4.3.2 Автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау бойынша еңбек шығындарының сметалық бағаларын есептеу Қазақстан Республикасының аумақтық аймақтары бойынша орындалады.

4.3.3 Нақты өңір үшін автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмысшылардың *i*-ші орта разрядының еңбек шығындарына ағымдағы деңгейдегі сметалық бағасы ($СЦЗТ_{пер.i}$, теңге/адам-сағ.) (5) формула бойынша есептеледі:

$$СЦЗТ_{пер.i} = СТС_{пер.i} \times \left(1 + \frac{З_{обсл.}}{100}\right) \times \left(1 + \frac{СП}{100}\right), \quad (5)$$

мұнда $СТС_{пер.i}$ – орындаушының *i*-ші разрядының (санатының) өңірлік сметалық тарифтік мөлшерлемесі немесе жұмыстың *i*-ші орта разрядының арналған өңірлік сметалық тарифтік мөлшерлемесі, теңге/адам-сағ.;

Зобсл. – жөндеу-құрылыс үдерістерін орындауға және қызмет көрсетуге, автомобиль жолдарын күтіп-ұстауға тікелей байланысты мердігер ұйымның пайыздардағы шығындар нормативі. В.2-кесте бойынша қабылданады. Мердігер ұйымның жөндеу-құрылыс үдерістерін орындауға және оларға қызмет көрсетуге және автомобиль жолдарын пайдалануға тікелей байланысты шығыстары В қосымшасында көрсетілген;

СП – сметалық пайда нормативі, пайыздарда. 25% мөлшерінде қабылданады.

5 Жол-құрылыс машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағаларды анықтау

5.1 Жалпы ережелер

5.1.1 Осы Әдістемеге сәйкес әзірленетін сметалық бағалар Қазақстан Республикасында құрылған заңды тұлғалар арасында Қазақстан Республикасының бюджет жүйесі бюджеттерінің қаражатын тарта отырып қаржыландырылатын автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстауға арналған сметалық құнын анықтау кезінде міндетті түрде қолданылады.

5.1.2 Ресурстық әдісте және ағымдағы баға деңгейлерінде жол-құрылыс машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар 1 машина-сағатқа (бұдан әрі – маш.-сағ.) теңгемен айқындалады және қосылған құн салығын (бұдан әрі - ҚҚС) есептемегенде теңге/маш.-сағ. өлшем бірлігімен көрсетіледі.

5.1.3 Бағалардың ресурстық және ағымдағы деңгейлерінде жол-құрылыс машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар мынадай реттілікпен айқындалады:

а) мамандандырылған баға құраушы құрылыс ресурстарының тізбелері бойынша машиналар мен механизмдердің номенклатурасы қалыптастырылады;

б) машиналар мен механизмдерді пайдалану үшін қажетті ресурстардың құрамы мен қажеттілігі оларды пайдалану жөніндегі техникалық нұсқаулықтардың, машиналар паспорттарының және осы типтік көлемді топтың механизмдерінің, осындай машиналар мен механизмдерге арналған техникалық құжаттама, нормативтік-құқықтық актілердің негізінде қалыптастырылатын пайдалануды және (немесе) жөндеуді жүзеге асыратын заңды тұлғалардан алынған ақпараттың негізінде белгіленетін, оларды типтік өлшемді топтар бойынша саралауды ескере отырып айқындалады;

в) машиналар мен механизмдерді пайдалану үшін қажетті ресурстардың бағалары, олар туралы мәліметтер номенклатурада (энергия тасығыштар, майлар, майлаушылар, гидравликалық сұйықтықтар және сол сияқтылар)

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

енгізілген сметалық нормативтерге сәйкес оларды типтік өлшемді топтар бойынша саралауды ескере отырып айқындалады;

г) машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағаны есептеу осы Әдістемеді көрсетілген машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалардың баптар бойынша құрылымына сәйкес есептелетін машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған шығындарды қорытындылау арқылы ағымдағы баға деңгейінде орындалады.

5.1.4 Ағымдағы баға деңгейінде жол-құрылыс машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағаларды анықтау кезінде заттай өлшеуіштерде көрсетілген ресурстарға қажеттіліктің нормативтік көрсеткіштері машиналар мен механизмдердің бір машина-сағатына есептеле отырып анықталады.

5.1.5 Сметалық нормалар Қазақстан Республикасының әрбір облысы, республикалық маңызы бар қаласы, астанасы үшін жол-құрылыс машиналарды пайдаланудың ағымдағы құнын есептеу үшін әзірленеді.

5.1.6 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық нормалар оларды машинаның осы түрі үшін негізгі техникалық параметр бойынша (экскаваторлар үшін - шөміштің сыйымдылығы, бульдозерлер үшін - қуаттылық, крандар үшін - жүк көтергіштігі және т.б.) белгіленетін типтік өлшемді топтар бойынша саралауды ескере отырып әзірленеді.

5.1.7 Жол-құрылыс машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалар тікелей шығындарды қамтиды, олардың құрамына пайдалану шығындарынан басқа механикаландырылған үдерістерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруды жүзеге асыратын ұйымның шығындары және сметалық пайда кіреді.

5.1.8 Сметалық пайда жөндеу-құрылыс жұмыстарының сметалық құнын айқындау және автомобиль жолдарын күтіп-ұстау кезінде Қазақстан Республикасында жөндеу-құрылыс жұмыстарының сметалық құнын айқындаудың және автомобиль жолдарын күтіп-ұстаудың нормативтік құжатына сәйкес қосымша есептеледі.

5.1.9 Осы Әдістеме негізгі құралдарды толық қалпына келтіруге тікелей шығындар мен амортизациялық аударымдар бойынша жол-құрылыс машиналарды пайдалану құнын анықтау үшін әзірленген.

Тікелей шығындар мынадай баптардан тұрады: теңге/маш.-сағ.:

- толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдар;
- машиналарды басқарумен айналысатын жұмысшылардың еңбекақысы;
- тез тозатын бөлшектерді жөндеу және ауыстыру шығындары;
- энергия шығындары;
- жағармай материалдары мен гидравликалық сұйықтық шығындары;
- машиналарды жөндеу мен техникалық қызмет көрсетудің барлық түрлерін орындауға арналған шығындар.

5.1.10 Арнаулы техниканы шынжыр табанды жүрістегі, жол катоктарында, төсегіштерде қайта орналастыруға арналған шығындар болған жағдайда, тіркемедегі машина-сағаттың есептік құнына қосылады. Анықтаманы есептеу 5-тарауда көрсетілген.

5.1.11 Сметалық бағалар жол-құрылыс машиналарды пайдаланудың орташа ауысымдық уақытының 1 машина-сағатына есептеліп есептеледі, оған мыналар кіреді:

- машиналардың технологиялық операцияларды орындауға, оның ішінде автокөлік құралдарына қатысу уақыты - оларды механикаландыру базасынан (гараждан) бірінші тиеу пунктіне және соңғы түсіру пунктінен механикаландыру базасына қайта келу уақыты;

- жол-жөндеу жұмыстарының телімі/нысаны шегінде машиналардың жұмыс мөлшері бойынша орын ауыстыру уақыты;

- жол-жөндеу жұмыстарын орындау кезінде машиналардың жұмысындағы технологиялық үзілістердің уақыты;

- тез тозатын бөлшектерді, кескіш құралды, резеңке-техникалық бұйымдарды және ауыспалы (жұмыс) жабдықты ауыстыру уақыты;

- машиналарға ауысым сайын техникалық қызмет көрсету уақыты, машиналардың үйкелетін бөлшектерін майлау, динамикалық әсер ететін бұрандалы қосылыстарды бекіту және т.б.;

- машиналарды жұмысқа дайындау уақыты және оларды ауысым соңында немесе жұмыс аяқталғаннан кейін тапсыру;

- машинист немесе экипаж машинистерінің жұмысындағы үзілістер уақыты - демалыс және жеке қажеттіліктер.

5.1.12 Автокөлік құралдарына қатысты орташа ауысымдық жұмыс уақытының 1 машина-сағаты ұғымына мыналар кіреді:

- автокөлік құралының автокөлік кәсіпорнының орналасқан жерінен бірінші тиеу орнына дейінгі жүру уақыты;

- автокөлік құралына жүкті тиеу уақыты;

- автокөлік құралының жүкпен жүру уақыты;

- автокөлік құралынан түсіру уақыты;

- түсіру операциясы аяқталғаннан кейін автокөлік құралының шанағын тазалау уақыты;

- автокөлік құралының бос күйінде түсіру орнынан тиеу орнына дейін жүру уақыты;

- тиеу және түсіру кезінде автокөлік құралын маневрлеу уақыты;

- автокөлік құралының соңғы түсіру орнынан автокөлік кәсіпорнының орналасқан жеріне дейінгі жүру уақыты.

5.1.13 Сметалық бағаларды есептеу үшін реттелетін көрсеткіштердің бастапқы деректері (машинистердің, тез тозатын бөлшектердің, энергия тасымалдаушылардың және т.б. саны) ұсынылған кезектілік тәртібімен қабылданады:

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

- машиналардың паспорттық деректері негізінде;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар, техникалық әдебиеттерде келтірілген ұсынымдар, қолданыстағы өндірістік нормалар, зауыттар мен өндіруші фирмалардың ұсыныстары;
- нақты деректер бойынша.

5.1.14 Машинистерге арналған тарифтік разрядтар Қазақстан Республикасында әзірленген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалықтары бойынша белгіленеді.

5.1.15 Жол-құрылыс машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалар ағымдағы бағамен есептеледі. Басқа ұйымға машиналарды шарт бойынша немесе жалдау шартымен беру кезінде есептеу ағымдағы бағамен, автомобиль жолдарын ағымдағы жөндеу, күтіп-ұстау және көгалдандыру жөніндегі жұмыстарға арналған сметалық бағаны қалыптастыру үшін сметалық бағаны пайдалану кезінде жүргізіледі.

5.1.16 Ағымдағы бағаларда жол-құрылыс машиналарды пайдаланудың сметалық құнын есептеу кезінде ЖЖМ, электр энергиясының, сығылған ауаның, гидравликалық сұйықтықтың құны сметалық бағаны әзірлеу күніне арналған нарықтық бағаларға сәйкес айқындалады.

5.1.17 Жол-құрылыс машиналарын пайдалануға арналған сметалық нормаларды әзірлеу кезінде ескерілетін физикалық шамалардың атаулары мен өлшем бірліктері осы мәселе бойынша қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес Бірліктердің халықаралық жүйесі (БЖ) бойынша қабылданады, сметалық бағалардың сандық көрсеткіштері [3] сәйкес есептеулерде келтіріледі.

5.2 Автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде жол-құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануға арналған сметалық бағалардың баптар бойынша құрылымы

5.2.1 Автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде жол-құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануға арналған сметалық бағалардың баптар бойынша құрылымы.

5.2.2 Жол-құрылыс машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалардың нормативтік көрсеткіші ($C_{\text{маш.}}$, теңге/маш.-сағ.) келесі баптағы нормативтік көрсеткіштерді қамтиды және (6) формула бойынша анықталады:

$$C_{\text{маш}} = (A + P + B + Э + C + Г + Н + З_3 + З_{\text{маш}} + НР) \times \left(1 + \frac{СП}{100}\right), \quad (6)$$

мұнда А - толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдар, теңге/маш.-сағ.;

Р - жөндеудің барлық түрлерін орындауға, техникалық қызмет көрсетуге, машиналарды диагностикалауға арналған шығындар, теңге/маш.-сағ.;

Б - тез тозатын бөлшектерді және ауыспалы (жұмыс) жарақтарды ауыстыруға арналған шығындар, теңге/маш.-сағ.;

Э - энергия тасымалдаушыларға арналған шығындар, теңге/маш.-сағ.;

С - майлау материалдарына арналған шығындар, теңге/маш.-сағ.;

Г - гидравликалық және салқындатқыш сұйықтыққа арналған шығындар, теңге/маш.-сағ.;

Н - көлік салығының шығындары;

З₃ - қоршаған ортаға эмиссия үшін төленетін төлем шығындары;

З_{маш} - машиналарды басқаратын жұмысшыларға еңбекақы төлеу шығындары.

НР - механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруды жүзеге асыратын ұйымның шығындары, теңге. Ол (7) формула бойынша анықталады:

$$НР = З_{\text{маш}} \times \left(1 + \frac{З_{\text{обсл}}}{100}\right), \quad (7)$$

мұнда З_{маш} – тиісті біліктілік разрядының машинисінің еңбекақысы, теңге/адам-сағ. З_{маш} көрсеткіші еңбек шығындарына сметалық бағалардың сметалық тарифтік мөлшерлемелері бойынша қабылданады;

З_{обсл} – механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге тікелей байланысты мердігер ұйымның шығындар нормативі 66,4% мөлшерінде, пайызбен.

БК - механикаландырылған үдерістерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруды жүзеге асыратын ұйымның сметалық пайдасының нормативі. 15% мөлшерінде анықталады.

Аса күрделі машиналар бойынша оларды қайта орналастыруға байланысты операцияларға қайта орналастырудың нақты шарттарына сәйкес жеке сметалық нормалар әзірленеді және тиісті шығындар сметаларда жекелеген жолдармен қосымша ескеріледі.

5.2.3 Жол-құрылыс машиналары (А) үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормативтік көрсеткіші төмендегі формула бойынша анықталады:

$$А = \frac{Ц \times На}{Т \times 100}, \quad (8)$$

мұнда Ц - пайдалануға беру күніне бухгалтерлік есепте көрсетілген (бастапқы) немесе соңғы қайта бағалау (қалпына келтіру) күніне белгіленген тәртіппен жүргізілетін қайта бағалауды ескере отырып жол-құрылыс машинасының баланстық құны (бұдан әрі – баланстық құн) (бір немесе бірнеше ұйымдар бойынша орташаланған), теңге.

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

N_a - осы типтік көлемдегі топтағы машиналар үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормасы, пайыз/жыл (пайыз/1000 шқ жүріс - автокөлік құралдары үшін).

T - машинаның, машинаның жылдық жұмыс режимінің нормативтік көрсеткіші маш.- сағ./жыл, машиналардың негізгі номенклатурасы бойынша Γ қосымшасының $\Gamma.2$ -кестесінде келтірілген көрсеткіштер бойынша қабылданады.

Толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормасы (N_a) (9) формула бойынша анықталады:

$$N_a = \frac{100}{C_{cm}}, \quad (9)$$

мұнда C_{cm} – осы типтік топтағы машиналардың қызмет ету мерзімі, жылдар. C_{cm} көрсеткіші мынадай көздер негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- өндірушілердің ұсынымдары;
- техникалық әдебиетте келтірілген мәліметтер;
- механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері.

Машиналардың қызмет ету мерзімі бойынша деректер болмаған кезде, нақты маркалы машина үшін көрсеткіші (толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдар нормасы) (10) формула бойынша анықталады:

$$N_a = \frac{C - C_{бу} \times 100}{C_{бу} \times C}, \quad (10)$$

мұнда $C_{бу}$ – пайдаланылған машинаны сатып алу немесе сату құны, теңге;

$C_{бу}$ - шығарылған жылы мен пайдаланылған машинаны сатып алу немесе сату жылы арасындағы кезең, жылдар.

$C_{бу}$ және $C_{бу}$ көрсеткіштері нақты мәмілелер бойынша механикаландырылған үдерістерді және құрылыс ұйымдарын орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың деректерін статистикалық өңдеу негізінде белгіленеді.

Механикаландырылған үдерістерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруды көрсететін ұйымдардың нақты деректері негізінде машиналарды толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдар нормаларын айқындау бойынша қиындықтар туындаған кезде машиналардың негізгі номенклатурасы бойынша көрсеткіш (N_a) қалпына келтіру құнының

пайызымен толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдар нормаларына сәйкес қабылданады, ол осы Әдістемелік ұсынымдардың Г қосымшасының Г.1-кестесінде келтірілген.

Машинаның жылдық жұмыс режимінің нормативтік көрсеткішін анықтау кезінде жұмыс өндірісін ұйымдастырудың төмен деңгейімен байланысты машиналарды пайдалану уақытының шығындары (негізсіз тоқтап қалулар) есепке алынбайды.

Машинаның жылдық жұмыс режимінің нормативтік көрсеткіші (Т) (11) формула бойынша анықталады:

$$T = [365 - (52 \times 2 + D_{\text{пр}} + D_{\text{пкү}} + D_{\text{рем}} + D_{\text{пб}})] \times K_{\text{рс}} \times K_{\text{с}}, \quad (11)$$

мұнда Т – машинаның жылдық жұмыс режимінің нормативтік көрсеткіші, маш.-сағ./жыл;

365 - жылдағы күндер саны, тәулік;

52 - жылдағы апталар саны;

2 - аптадағы жұмыс істемейтін күндер саны;

$D_{\text{пр}}$ – күнтізбелік жылға арналған мереке күндерінің саны;

$D_{\text{пкү}}, D_{\text{рем}}, D_{\text{пб}}$ - бір жыл ішінде машинаның жұмысындағы бір күндік үзілістердің саны (немесе маусымдық жұмыс істейтін машиналар үшін жұмыс маусымы), с:

$D_{\text{пкү}}$, – табиғи-климаттық жағдайлар (жел, жаңбыр, теріс температура, топырақтың қатуы және т.б.);

$D_{\text{рем}}$ – машинаны жөндеу базасына дейін және кері тасымалдауды қоса алғанда, жөндеу, техникалық қызмет көрсету және т.б.;

$D_{\text{пб}}$ – бір құрылыс алаңынан (механикаландыру базасынан) басқа құрылыс алаңына (механикаландыру базасына) ауыстыру.

$D_{\text{пкү}}, D_{\text{рем}}, D_{\text{пб}}$ көрсеткіштері машиналардың жұмысы туралы механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың (автокәсіпорынды) орташа жылдық, объективті негізделген деректері негізінде белгіленеді;

$K_{\text{рс}}$ – жұмыс ауысымының нормативтік ұзақтығы, маш.-сағ./ауысым;

$K_{\text{с}}$ – жыл бойы машина жұмысының ауысым коэффициенті, ауысым/күн. $K_{\text{с}}$ көрсеткіші машинаның тәулігіне орташа есеппен бір жыл ішінде жұмыс істейтін уақытының қатынасы ретінде есептеледі (маш.-сағ./күн), жұмыс ауысымының нормативтік ұзақтығына (маш.-сағ./ауысым).

Құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруды жүзеге асыратын ұйымдардың нақты деректері негізінде машиналардың жылдық жұмыс режимін анықтау бойынша қиындықтар туындаған кезде машиналардың негізгі номенклатурасы бойынша Т көрсеткіші және оған

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

түзету коэффициенттері (КТЗ) осы Әдістеменің Γ қосымшасында келтірілген көрсеткіштер бойынша қабылданады.

5.2.4 Автокөлік құралдары үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормативтік көрсеткіші (A_{ac}) (12) формула бойынша айқындалады:

$$A_{ac} = \frac{Ц \times H_{ax} \times \Gamma_{п}}{T \times 100}, \quad (12)$$

мұнда $\Gamma_{п}$ – осы типтік топтағы машиналардың жылдық жүгірісі, жылына 1000 шқ. $\Gamma_{п}$ көрсеткіші орташа жылдық жүрістің есептік көрсеткіштері негізінде белгіленеді (негізсіз тоқтап қалуды есепке алмағанда).

5.2.5 Тез тозатын бөлшектерді ауыстыруға арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші (B) (13) формула бойынша анықталады:

$$B = \frac{П_{ч} \times Ц_{ч}}{T \times 100}, \quad (13)$$

мұнда $П_{ч}$ - тез тозатын бөліктерге арналған жылдық шығындар нормасы, пайыз/жыл, ($П_{ч} = 3\%$).

$Ц_{ч}$ – осы типтік көлемдегі топтың машинасында бір мезгілде орнатылатын тез тозатын бөлшектерді немесе олардың жиынтығын сатып алу құны, теңге.

$Ц_{ч}$ көрсеткіші жеткізу құнын ескере отырып (ҚҚС есептемегенде) ағымдағы бағалар негізінде қабылданады, ол осы өңірге тән шығындардың нақты қалыптасқан деңгейі бойынша анықталады;

T - осы типтік көлемдегі машиналар үшін тез тозатын бөлшектердің немесе олардың жиынтығының нормативтік ресурсы (қызмет ету мерзімі) маш.-сағ.

Осы типтік көлемдегі топтың машинасында бір мезгілде ауыстырылатын тез тозатын бөлшектердің қызмет ету мерзімі мен саны дайындаушының ұсынымдары бойынша (паспорттық деректер, машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулықтар) белгіленеді, ал олар болмаған кезде механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың (автоөнеркәсіп) нақты деректері негізінде белгіленеді.

Тез тозатын бөлшектерді ауыстыру шығындары оларды ауыстырудың нақты шығындары негізінде нақтылануы мүмкін.

5.2.6 Энергия тасымалдаушыларға арналған шығындардың нормативтік көрсеткіштері мынадай негізгі түрлері бойынша есептеледі:

- бензин, кг;
- дизель отыны, кг;
- электр энергиясы, кВт-сағ;
- сығылған ауа м³.

5.2.7 кг-да көрсетілген бензин мен дизель отынын тұтыну нормасын литрге қайта есептеу аударым коэффициенттерін пайдалана отырып жүзеге асырылады.

5.2.8 Жол-құрылыс машиналарына арналған бензин шығындарының нормативтік көрсеткіші ($\text{Э}_{б.см}$) (14) формула бойынша анықталады:

$$\text{Э}_{б.см} = \text{Н}_б \times \text{Ц}_б, \quad (14)$$

мұнда $\text{Н}_б$ - машинаның жазда технологиялық режимде жұмыс істеуі кезінде бензин шығынының нормасы (сыртқы ауаның оң температурасы кезінде), кг/маш.-сағ. $\text{Н}_б$ көрсеткіші мынадай көздер (қолдану кезектілігі тәртібімен) негізінде белгіленеді:

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулық;
- техникалық әдебиеттерде келтірілген мәліметтер;
- механикаландырылған пүдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері;

$\text{Ц}_б$ - бензин сатып алу құны, теңге/кг. $\text{Ц}_б$ көрсеткіші жеткізу құнын ескере отырып (ҚҚС есептемегенде) бензин бағасының негізінде қабылданады, ол машиналарды осы аймаққа тән бензинмен қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша анықталады.

5.2.9 Жол-құрылыс машиналарына арналған дизель отыны шығындарының нормативтік көрсеткіші ($\text{Э}_{д.см}$) (15) формула бойынша анықталады:

$$\text{Э}_{д.см} = \text{Н}_д \times \text{К}_{пу} \times \text{Ц}_д, \quad (15)$$

мұнда $\text{Н}_д$ – машинаның жазда технологиялық режимде жұмыс істеуі кезінде дизель отынын тұтыну нормасы (сыртқы ауаның оң температурасы кезінде), кг/маш.-сағ. $\text{Н}_д$ көрсеткіші мынадай көздер негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулық;
- техникалық әдебиеттерде келтірілген мәліметтер;
- механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері;

$\text{Ц}_д$ – дизель отынын сатып алу құны, теңге/кг. $\text{Ц}_д$ көрсеткіші машиналарды осы өңірге тән ресурспен қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша айқындалатын жеткізу құнын (ҚҚС есептемегенде) ескере отырып, дизель отынының бағасы негізінде қабылданады.

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

$K_{пу}$ - іске қосу қозғалтқышы жұмыс істеген кезде дизель отынына жұмсалатын шығындарды ескеретін коэффициент;

Іске қосу қозғалтқышы жұмыс істеген кезде дизель отынына жұмсалатын шығындарды ескеретін коэффициент (КПУ) отын шығынының 4% мөлшерінде белгіленеді: 1% - гараж ішіндегі қажеттіліктерге және 3% - қозғалтқышты іске қосу үшін.

5.2.10 Майлау материалдарына (С) арналған шығындардың нормативтік көрсеткіштері (16) формула бойынша айқындалады:

$$C = \Pi_i \times H_c \times \Pi_c, \quad (16)$$

мұнда Π_i - жол-құрылыс машиналарының жұмысына жағармай материалдарының шығыны отын шығынының пайызымен, %. Жол-құрылыс машиналарының жұмысына жағармай материалдары шығынының нормалары(Π_i) отын шығынына пайызбен белгіленеді:

- мотор майлары- 5 %;
- трансмиссиялық майлар - 0,75 %;
- арнайы майлар - 0,10 %;
- пластикалық майлаулар - 0,5 %

H_c - майлау материалдарын тұтыну нормасы, кг/маш.-сағ. көрсеткіш (H_c) мынадай көздер негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулық;
- техникалық әдебиеттерде келтірілген мәліметтер;
- механикаландырылған үдерістерді орындауға және қызмет көрсетуге байланысты жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері.

Π_c - майлау материалдарын сатып алу құны, теңге/кг. Π_c көрсеткіші майлау материалдарының ағымдағы бағалары негізінде оларды жеткізуді ескере отырып (ҚҚС есептемегенде) қабылданады, ол машиналарды осы өңірге тән майлау материалдарымен қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша анықталады.

5.2.11 Гидравликалық сұйықтықтың есептік шығындары (Г) машинаның 1 маш-сағаты (17) формула бойынша анықталады:

$$\Gamma = P_r \times \Pi_r, \quad (17)$$

мұнда P_r - гидравликалық сұйықтық шығыны, кг/маш.-сағ.;

Π_r - гидравликалық сұйықтықтың бағасы, теңге.

Гидравликалық сұйықтықтың шығыны Г.3-кестеде көрсетілген

5.2.12 Машиналарды жөндеудің, диагностикалаудың және техникалық қызмет көрсетудің барлық түрлерін орындауға арналған шығындар (Р) машина

жұмысының 1 машина-сағаты (18) формула бойынша есепті бағаларды әзірлеудің алдындағы кезеңде жол-пайдалану ұйымдарында қалыптасқан шығындар деңгейі бойынша анықталуы мүмкін:

$$P = \frac{Ц \times Н_p}{T \times 100}, \quad (18)$$

мұнда Ц - машиналар мен механизмдердің артық бағаланған құны, теңге;
Н_p - машиналардың артық бағаланған құнынан пайызбен қабылданатын жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған жылдық шығындардың есептік көрсеткіші, %;

Т - машинаның жылына, сағатына жоспарланған жұмыс уақыты.

Машиналарды жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған жылдық шығындар нормалары 4-кестеде көрсетілген.

5.2.13 [4], [5] сәйкес қоршаған ортаға теріс әсер ету шығындары:

Жылжымалы көздерден ластаушы заттардың шығарындылары үшін төлемді есептеу (19) формула бойынша жүзеге асырылады:

$$C_{\text{передв. ист.}} = N^i_{\text{передв. ист.}} \times M^i_{\text{передв. ист.}}, \quad (19)$$

мұнда C_{передв. ист.} - жылжымалы көздерден ластаушы заттардың шығарындылары үшін төлемақы (АЕК);

Nⁱ_{передв. ист.} - Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес белгіленген отынның і-ші түрінен атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындылары үшін төлемақы мөлшерлемесі (АЕК/тонна);

Mⁱ_{передв. ист.} - есепті кезеңде жұмсалған отынның і-ші түрінің массасы (тонна).

5.2.14 Көлік салығының шығындары [6] сәйкес (20) формула бойынша анықталады:

$$H = \frac{H_{\text{сум}}}{T}, \quad (20)$$

мұнда H_{сум} – тиісті кезең үшін салық сомасы, теңге;

T - жылына машинаның жоспарланған жұмыс уақыты, сағат.

5.3 Тіркемелі техниканың механикаландыру базасынан телімге/нысанға көшіру (жұмылдыру және қайта жұмылдыру) және телімнен/нысаннан механикаландыру базасына кері қайтуға арналған шығындар

5.3.1 Тіркемелі техниканың механикаландыру базасынан телімге/нысанға бару (жұмылдыру және қайта жұмылдыру) және телімнен/нысаннан механикаландыру базасына кері қайтуға арналған шығындардың нормативтік

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

көрсеткіші (бұдан әрі - техниканы көшіруге арналған шығындар) (ол болған кезде) тіркемелі машинаны (жартылай тіркемелі және сол сияқтыларда) көшіруге қатысты анықталады.

5.3.2 Тіркемелі техниканы (шынжыр табанды жүрістегі арнайы техника, жол катоктары, төсегіштер) өз жүрісімен немесе жүкшығырдың көмегімен (немесе тіркемеде жабдықталған өзге де айлабұйымның көмегімен) көшіру келесілерді пайдалана отырып жүзеге асырылады:

- тіркеме (жартылай тіркеме, ауыр жүк тіркемесі және т.б.);
- автомобиль тартқышы.

Осы нұсқа бойынша техниканы көшіруге арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші (Пт) (21) формула бойынша анықталады:

$$Пт = (Ст + Сп + 3М) \times В + Пх, \quad (21)$$

мұнда Ст – тартқышты пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ.;

Сп – тіркемені (жартылай тіркеме, ауыр жүк көлігі тіркемесін) пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ.;

3М – ауыстырылатын техника машинисінің еңбегіне ақы төлеу.

В - трактордың және тіркеменің (жартылай тіркеменің, ауыр жүк көлігінің тіркемесінің және т.б.) осы типтегі және типтік өлшемді топтағы машинаны көшірумен байланысты жүруінің жалпы уақыты, сондай-ақ олардың көшуінің техниканы жеткізудің бастапқы және соңғы пункттерінде болу уақыты. Аталған машиналардың жалпы жүру уақыты ауыстыруға жататын машинаның орналасқан жеріне қарай жүруді және осы машиналардың орналасқан жеріне қарай кері жүруін ескереді.

Көшуге кететін уақыт көрсеткіші (В) сондай-ақ, техниканы тіркемеге тиеу уақытын және техниканы тіркемеден түсіру уақыты 3 маш.- сағ./күнді қамтиды.

Пх - бос жүріс, (22) формула бойынша анықталады:

$$Пх = (Ст + Сп) * Вх, \quad (22)$$

мұнда Ст – тартқышты пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ.;

Сп – тіркемені (жартылай тіркеме, ауыр жүк көлігі тіркемесін) пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ.;

Вх - тартқыштың және тіркеменің (жартылай тіркеме, ауыр жүк тіркемесі және т.б.) екі бағыттағы жалпы бос жүру уақыты 0,8 маш.-сағ./күнді құрайды.

5.4 Автомобиль жолдарын орташа ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде температуралық аймақтың климаттық жағдайларына байланысты жұмыстарды жүргізу кезіндегі қосымша еңбек шығындары

ҚР БВН 9.1.2-002-2024
350.004

Телімнің/нысанның температуралық аймағының климаттық жағдайларына байланысты жөндеу-құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қосымша еңбек шығындарын есепке алу үшін (Д қосымшасы) жөндеу-құрылыс жұмыстарының топтары бойынша еңбек шығындарының нормаларына, машиналарды пайдалану уақытына (машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда) осы Әдістеменің Ж қосымшасының Ж.1-кестесінде келтірілген коэффициенттер қолданылады. Топтар бойынша жөндеу-құрылыс жұмыстарының түрлері осы Әдістеменің Ж (міндетті) қосымшасының Ж.2-кестесінде келтірілген.

А қосымшасы
(міндетті)

**А.1-кесте - Қазақстан Республикасының аумақтық
аймақтарының тізбесі**

Аймақтың коды	Атауы
1	Астана қаласы, Қосшы қаласы
2	Алматы қаласы
3	Ақмола облысы
4	Ақтөбе облысы
5	Алматы облысы
6	Атырау облысы
7	Батыс-Қазақстан облысы
8	Жамбыл облысы
9	Қарағанды облысы
10	Қостанай облысы
11	Қызылорда облысы
12	Маңғыстау облысы
13	Түркістан облысы
14	Павлодар облысы
15	Солтүстік-Қазақстан облысы
16	Шығыс-Қазақстан облысы
17	Шымкент қаласы
18	Абай облысы
19	Жетісу облысы
20	Ұлытау облысы

Б қосымшасы
(міндетті)

Жұмысшылар санаттары бойынша, инженерлік буын мамандарының санаттары бойынша тарифтік коэффициенттер

Б.1-кесте - Жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау, жол-құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқару және жабдықтарды монтаждау жұмыстары кезінде тікелей жұмыспен қамтылған жұмысшылардың разрядтары бойынша тарифтік коэффициенттер

Разрядтың аралық мәні	Разряд / тарифтік коэффициент							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	1,000	1,195	1,428	1,706	2,039	2,437	2,912	3,480
0,1	1,020	1,218	1,456	1,739	2,079	2,485	2,969	
0,2	1,040	1,241	1,484	1,772	2,119	2,533	3,026	
0,3	1,060	1,264	1,512	1,805	2,159	2,581	3,083	
0,4	1,080	1,287	1,540	1,838	2,199	2,629	3,140	
0,5	1,100	1,310	1,568	1,871	2,239	2,677	3,197	
0,6	1,120	1,333	1,596	1,904	2,279	2,725	3,254	
0,7	1,140	1,356	1,624	1,937	2,319	2,773	3,311	
0,8	1,160	1,379	1,652	1,970	2,359	2,821	3,368	
0,9	1,180	1,402	1,680	2,003	2,399	2,869	3,425	

Ескертпе - Тарифтік коэффициент тиісті біліктілік разряды қызметкерінің тарифтік мөлшерлемесінің бірінші разряд қызметкерінің тарифтік мөлшерлемесіне қатынасын білдіреді

ҚР БВН 9.1.2-002-2024**350.004****Б.2-кесте - Тікелей монтаждау және іске қосу-жөндеу жұмыстарымен
айналысатын инженерлік буын мамандарының санаттары бойынша
тарифтік коэффициенттер**

Санат және лауазым	Тарифтік коэффициент
1 Орта техникалық білімі бар мамандар:	
3 санатты техник	1,000
2 санатты техник	1,104
1 санатты техник	1,218
2 Жоғары техникалық білімі бар мамандар:	
3 санатты инженер	1,483
2 санатты инженер	1,637
1 санатты инженер	1,807
жетекші инженер	1,994
бас технолог	2,201
Ескертпе - Тарифтік коэффициент тиісті санаттағы маманның тарифтік мөлшерлемесінің үшінші санаттағы техниктің тарифтік мөлшерлемесіне қатынасын білдіреді.	

В қосымшасы
(міндетті)

Мердігерлік ұйымның жөндеу-құрылыс үдерістерін орындауға және қызмет көрсетуге және автомобиль жолдарын пайдалануға тікелей байланысты шығындары

В.1 Мердігер ұйымның жөндеу-құрылыс үдерістерін орындауға және қызмет көрсетуге және автомобиль жолдарын пайдалануға тікелей байланысты шығындарына мыналар жатады:

В.1.1. Өндірістік кадрларды даярлауға және қайта даярлауға байланысты шығындар.

1.2. Мердігерлік жұмыстарда, жол-құрылыс машиналарын пайдалану мен қызмет көрсетуде және басқа да жұмыстарда жұмыс істейтін жұмысшылардың өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

Өтемақы және ынталандырушы сипаттағы төлемдер құрамына мыналар кіреді:

- жыл сайынғы еңбек демалыстарына ақы төлеу немесе жыл сайынғы ақылы еңбек демалыстарының жұмыскерлері пайдаланбаған күндері үшін өтемақы төлемдері;

- жұмыс уақытын атмосфералық жағдайлар бойынша төлеу;

- жүкті әйелдерге оларды жеңіл жұмысқа ауыстырған кезде орташа жалақыға дейін қосымша ақы төлеу;

- еңбек міндеттерін орындауға байланысты денсаулыққа келтірілген зиянды өтеу;

- бригаданы басқарғаны үшін бригадирлерге/учаске бастықтарына қосымша ақы төлеу;

- оқушыларды оқыту және жұмысшылардың біліктілігін арттыру үшін негізгі жұмыстан босатылмаған білікті жұмысшыларға қосымша ақы төлеу;

- біліктілікті арттыру жүйесінде өндірістен қол үзіп, жол жұмысшыларын оқыту кезінде автомобиль жолдарын күтіп-ұстау жөніндегі пайдаланушы ұйымның жөндеу-құрылыс ұйымының олардың орташа жалақысын сақтау;

- заңда көзделген жағдайларда жұмысшыларға тегін немесе жеңілдікті шарттармен қызмет көрсетуге байланысты шығындар;

- тексеру, қан тапсыру күндері үшін жол жұмысшы донорларының орташа жалақысын сақтау;

- жол жұмысшыларына үстеме жұмыс үшін, түнгі жұмыс үшін қосымша ақы төлеу;

- заңнамада көзделген жағдайларда жұмысшылардың мәжбүрлі жұмыстан шығу немесе төмен ақы төленетін жұмысты орындау уақытындағы орташа жалақысын сақтау;

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

- мерзімді медициналық тексеруден өту кезінде жол жұмысшыларының орташа жалақысын сақтау.

1.3. Мердігерлік жұмыстарда, сондай-ақ жол-құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануда және басқа да жұмыстарда жұмыс істейтін жол жұмысшыларының жалақысына жұмсалатын шығындардан әлеуметтік мұқтаждарға аударымдар (оның ішінде міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар).

1.4. Санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайларды қамтамасыз ету бойынша шығындар:

- амортизациялық аударымдар (немесе жалдау ақысы), жөндеудің барлық түрлерін жүргізуге (жөндеу қорына немесе жөндеуге арналған резервке аударымдар) және санитарлық-тұрмыстық мақсаттағы жиналмалы және жылжымалы ғимараттарды ауыстыруға арналған шығындар;

- санитариялық-тұрмыстық үй-жайларды ұстау: тазалаушылардың, кезекші слесарлардың, электриктердің және қызмет көрсететін қызметкерлердің басқа да санаттарының еңбегіне ақы төлеу, жылытуға, сумен жабдықтауға, кәрізге, жарықтандыруға арналған шығындар, сондай-ақ душ және қол жуғыштарға арналған табельде көзделген гигиена заттарының құны;

- амортизациялық аударымдарды (жалдау ақысын) қоса алғанда, еңбек ұжымына қызмет көрсететін медициналық пункттерді тікелей жол-пайдалану учаскелерінде алаңда немесе жөндеу-құрылыс ұйымының аумағында ұйымдастыру үшін медициналық мекемелерге, сондай-ақ қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарына (жөндеу-құрылыс ұйымының балансында тұрған да, тұрмаған да) тегін берілетін үй-жайлар мен мүкәммалды ұстау. жөндеудің барлық түрлеріне арналған шығындар (жөндеу қорына немесе жөндеуге арналған резервке аударымдар), жарықтандыруға, жылытуға, сумен жабдықтауға, кәрізге, электрмен жабдықтауға арналған шығындар, тамақ дайындауға арналған отынға, сондай-ақ жұмыс орнына азық-түлік жеткізу шығындары;

- жөндеу-құрылыс ұйымының қызметкерлерін асханалармен, буфеттермен, медициналық пункттермен, санитарлық-тұрмыстық үй-жайлармен қамтамасыз ету жөніндегі бөгде ұйымдардың қызметтеріне ақы төлеуге немесе оларды күтіп-ұстау бойынша үлестік қатысуға арналған шығындар.

1.5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасына арналған шығындар:

- тозу және тегін берілетін арнайы киімдерді және жеке қорғаныс құралдарымен жөндеу және жуу бойынша шығындар;

- заңнамада көзделген жағдайларда тегін берілетін бейтараптандырғыш заттардың құны;

- дәрі-дәрмек шкафтары мен дәрі-дәрмектерді сатып алуға байланысты шығындар;

- қауіпсіздік техникасы, жол жөндеу-құрылыс жұмыстарында жазатайым оқиғалар мен аурулардың алдын алу, сондай-ақ еңбек жағдайларын жақсарту жөніндегі қажетті анықтамалықтарды, плакаттар мен көрнекі материалдарды сатып алуға арналған шығындар;

- жұмысшыларды қауіпсіз жұмыс әдістеріне оқыту және қауіпсіздік техникасы бойынша кабинеттерді жабдықтау шығындары;

- еңбекті қорғау және қауіпсіздік жөніндегі іс-шаралар номенклатурасында көзделген өзге де шығындар.

1.6. Жұмыс өндірісінде пайдаланылатын және негізгі қорларға жатпайтын, құндылығы төмен және тез тозатын құралдар мен өндірістік мүкәммалды жөндеу жөніндегі шығындар.

1.7. Мердігерлік ұйымның шығындарында ескерілмейтін, бірақ мердігерлік ұйымның шығындарына жатқызылатын шығындар:

- сот шешімдері негізінде қызметкерлерге төленетін өндірістік жарақаттар салдарынан еңбекке қабілеттілігін жоғалтуға байланысты жәрдемақылар;

- заңнамада белгіленген тәртіпке сәйкес жүргізілетін салықтар, алымдар, төлемдер және басқа да міндетті аударымдар.

- заңнамада белгіленген тәртіпке сәйкес ерікті сақтандыру, көлік құралдары, кәсіби жауапкершілік, жазатайым оқиғалар мен аурулардан ерікті сақтандыру, сондай-ақ медициналық сақтандыру бойынша төлемдерге арналған шығындар.

В.1-кесте - Жөндеу-құрылыс үдерістерін орындауға және қызмет көрсетуге тікелей байланысты мердігер ұйымның шығындар нормативтері

Жұмыс түрлері	Жол жұмысшылары мен машинистердің еңбегіне ақы төлеуге арналған қаражат сомасынан шығындар нормативі, пайыздарда
Автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау	66,4
Монтаждау және іске қосу-жөндеу жұмыстары	42,0

Г қосымшасы
(міндетті)

Машиналарды, автокөлік құралдары мен механизмдерді пайдалану құнын анықтауға арналған нормативтік көрсеткіштер

Г.1-кесте - Толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормалары қалпына келтіру құны, пайыздарда

№ р/б	Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдар нормасы, %
1	Автобетонсорғылар	10,0
2	Автобетонараластырғыштар	12,5
3	Автобетонтасымалдағыштар	12,5
4	Автогудронаторлар, автобитумтасығыштар, гол гудронаторлары, жіктерге битум құйғыш, асфальтбетон жамылғыларын қыздырғыштар	10,0
5	Қуаты 120 а. к. дейінгі автогрейдерлер	12,5
6	Қуаты 120 а. к. жоғары автогрейдерлер	10,0
7	Автогидрокөтергіштер, автомұнаралар, телемұнаралар, қайта тиегіштер	18,9
8	Резеңке жамылғыны вулканизациялауға арналған автоклав	10,0
9	Борттық автомобильдер	1000 шқ жүріске 0,17
10	27 тоннаға дейінгі самосвал автомобильдері	1000 шқ жүріске 0,17
11	27 тоннадан 50 тоннаға дейін самосвал автомобильдері	1000 шқ жүріске 0,37
12	50 тоннадан 120 тоннаға дейін самосвал автомобильдері	1000 шқ жүріске 0,3
13	Монтаждау автомотрисалар	5,0
14	Жүк тиегіштер	18,9
15	Автоцемент тасығыштар	12,5
18	Автотөсеуштер	13,0
19	Асфальт араластырғыш қондырғылар, асфальтбетон зауыттары	11,0
21	Дискілі тырмалар	12,5
22	Тіс тырмалары	16,7
23	Бетон сорғылары	16,7
24	Стационарлық және жылжымалы бетон және ерітінді араластырғыштар	12,5
25	Битум құюшылар	10,0
26	Жерасты және ашық тау-кен жұмыстарына арналған блокотюбинг төсегіштер	14,3
27	Қозғалтқыш қуаты 75 а.к. дейінгі бульдозерлер	15,0
28	Қозғалтқыш қуаты 76-дан 108 а.к. дейінгі бульдозерлер	14,3
29	Қозғалтқыш қуаты 108-ден 180 а.к. дейінгі бульдозерлер	12,5

Г.1-кестенің жалғасы

№ р/б	Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдар нормасы, %
30	Қозғалтқыш қуаты 180 а.к. жоғары бульдозерлер	10,0
31	Діріл тиегіштер	20,0
32	Діріл тақта	13,0
33	Газ жалынды оттықтар	50,0
34	Аспалы бұта тырмалар	16,7
35	Тіркемелі грейдерлер	8,3
36	Қозғалтқыш қуатталығы 108-ден 180 а.к. дейінгі грейдер-элеваторлар	12,5
37	Қозғалтқыш қуатталығы 108-ден 180 а.к. жоғары грейдер-элеваторлар	10,0
38	Топсалы тырмалар	20,0
39	Топырақ араластырғыш қондырғылар	16,7
40	5 тоннаға дейінгі дизельді балғалар	20,0
41	Краны, монтажды мұнарасы бар кең сорапты дрезиндер	4,8
42	Гидравликалық домкраттар	8,3
43	Өлшеу зертханалары (өздігінен жүрмейтін, өздігінен жүретін)	9,0
44	Кабельдерді ашуға және төсеуге арналған кабельдік машиналар	16,7
45	Ойық қазғыштар	16,7
46	Өздігінен жүретін катоктар	16,7
47	Тіркеме катоктар	13,0
48	Қайлашылар	16,7
49	Жолдар мен әуесайлақтардың бетон жамылғыларын төсеуге арналған машиналар жиынтығы	13,0
50	Өнімділігі минутына 50 текше метрге дейін 12 атм дейінгі қысыммен жалпы мақсаттағы компрессорлық, стационарлық, жетекті компрессорлар, станциялар мен қондырғылар	7,7
51	Өнімділігі минутына 50 текше метрде жоғары 12 атм дейінгі қысыммен жалпы мақсаттағы компрессорлық, стационарлық, жетекті компрессорлар, станциялар мен қондырғылар	5,5
52	Компрессорлар мен компрессорлық станциялар және жылжымалы және арнайы қондырғылар	14,3
53	Таспалы конвейерлер	20,0
54	Айналмалы қопарғыштар (тракторсыз)	16,7
55	Тракторы бар жинаушылар	12,5
56	Битумды қазандықтар, битумды балқыту агрегаттары	50,0
57	Бұта кескіштер	16,7
58	Жүк көтергіштігі 16 тоннаға дейінгі пневматикалық доңғалақты крандар	10,0

ҚР БВН 9.1.2-002-2024
350.004

Г.1-кестенің жалғасы

№ р/б	Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдар нормасы, %
59	Жүк көтергіштігі 16 тоннадан 40 тоннаға дейінгі пневматикалық доңғалақты крандар	7,7
60	Жүк көтергіштігі 40 тоннадан асатын пневматикалық доңғалақты крандар	6,7
61	Жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі автомобиль жүрістегі крандар	10,0
62	Жүк көтергіштігі 10 тоннадан 25 тоннаға дейінгі автомобиль жүрістегі крандар	7,7
63	Жүк көтергіштігі 40 тоннаға дейінгі автомобиль түріндегі арнайы шассидегі крандар:	9,1
64	Жүк көтергіштігі 40-тан асатын автомобиль түріндегі арнайы шассидегі крандар	6,7
65	40 тоннаға дейінгі шынжыр табанды крандар	9,1
66	Жүк көтергіштігі 40 тоннадан асатын шынжыр табанды крандар	6,7
67	Трактор крандары	14,3
68	Манипулятор крандары	12,5
69	Тас жинау машиналары	14,3
70	Ағаш отырғызу машиналары	12,5
71	Топырақты ұнтақтауға және араластыруға арналған; шағыл тас пен қиыршық тас таратқыштар машиналар	13,0
72	Таңбалау машиналары	10,0
73	Жер төсемінің беткейлерін жабындаумен гидро себу арқылы нығайтуға арналған машиналар, шөп егуге арналған агрегаттар	20,0
74	Вакуумдық сорғылар және олардың базасындағы агрегаттар, вакуумдық қондырғылар	10,0
75	Топырақты жууға арналған сорғы, балшық сорғы	20,0
76	Суды төмендетуге және ағызуға арналған сорғы	12,5
77	Аспалы, тіркемелі, жылжымалы сорғы станциялары	11,1
78	Топырақты гидравликалық игеруге және су төгуге арналған сорғы қондырғылары; скрепер қондырғылары	12,5
79	Бүріккіштер, тозаңдандырғыштар	16,7
81	Бу түзгіштер; жол фрезерлері (тракторларсыз); жер қазу-фрезерлік жабдықтар	20,0
82	Сабақ тасымалдаушылар, батпақта жүргіштер	20,0
83	Жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі бір шөмішті шынжыр табанды және пневмокөлік тиегіштер:	12,5
84	Жүк көтергіштігі 10 тоннадан асатын бір шөмішті шынжыр табанды және пневматикалық доңғалақты тиегіштер	10,0

Г.1-кестенің жалғасы

№ р/б	Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдар нормасы, %
85	Көтергіштер	20,0
86	Суару-жуу машиналары	11,1
87	Сыпыру-жинау машиналары	12,5
88	Жартылай тіркемелер - жүк көтергіштігі 100 тоннаға дейінгі ауыр жүк көліктері	8,3
89	Жартылай тіркемелер - жүк көтергіштігі 100 тоннадан асатын ауыр жүк көліктері	6,7
90	Жүк көтергіштігі 8 тоннаға дейінгі тіркемелер мен жартылай тіркемелер	12,5
91	Жүк көтергіштігі 8 тоннадан асатын тіркемелер мен жартылай тіркемелер	10,0
92	Самосвал тіркемелері	14,3
93	Трактор тіркемелері мен арбалар	12,5
94	Скреперлер	10,0
95	Қар тазалағыштар	8,3
96	Арнайы машиналар	10,0
97	Қозғалтқыш қуаты 180 а.к. дейінгі тракторлар.	12,5
98	Қозғалтқыштың қуаты 180 а.к. жоғары тракторлар.	10,0
99	Трактор базасындағы нығыздағыштар, трактор базасындағы тегістегіштер	6,7
100	Битумды, беттік-белсенді қоспаларды дайындауға арналған қондырғылар	10,0
101	Негізгі шөміштің сыйымдылығы 0,4 м3 дейінгі бір шөмішті экскаваторлар	12,5
102	Негізгі шөміштің сыйымдылығы 0,4 м3-ден 0,8 м3-ке дейінгі бір шөмішті экскаваторлар	11,1
103	Негізгі шөміштің сыйымдылығы 0,8 м3-ден 1,25 м3-ке дейінгі бір шөмішті экскаваторлар	9,1
104	Негізгі шөміштің сыйымдылығы 1,25 м3 жоғары бір шөмішті экскаваторлар	7,7
105	Негізгі шөміштің сыйымдылығы 3,0 м3-ден 13,0 м3-ке дейінгі бір шөмішті экскаваторлар	5,7
106	Негізгі шөміштің сыйымдылығы 13 м3-ден 40 м3-ке дейінгі бір шөмішті экскаваторлар	4,0
107	Жерасты экскаваторлары	25,0
108	Тізбекті экскаваторлар	12,5
109	Жылжымалы электр станциялары	12,5

Г.2-кесте - Машиналары мен автокөлік құралдарының жылдық жұмыс режимінің көрсеткіштері

№	Машиналардың атауы	Машиналардың жылдық жұмыс режимі (Т)	Түзету коэффициенті (КТЗ)		
		II	I	III	IV
1	Автогрейдерлер	1 500	1,2	0,85	0,8
2	Автокөлік құралдары	2 300	1,2	0,95	0,9
3	Асфальт төсегіштер	1 500	1,5	0,85	0,8
4	Бульдозерлер	1850	1,2	0,85	0,8
5	Бұрғылау-кран машиналары	2 300	1,5	0,95	0,9
6	Дизель-балғалар, копралар	2 300	1,5	0,95	0,9
7	Автокөлік жүрістегі крандар	2 300	1,2	0,95	0,9
8	Мұнара крандары	2 600	1,2	0,95	0,9
9	Шынжыр табанды крандар	2 300	1,2	0,95	0,9
10	Пневматикалық доңғалақты және автомобиль түріндегі арнайы шассидегі крандар	2 300	1,2	0,95	0,9
11	Тиегіштер	1850	1,2	0,95	0,9
12	Көтеру-тасымалдау машиналары, механизмдері мен жабдықтары	2 300	1,2	0,95	0,9
13	Басқа машиналар	2300	1,2	0,95	0,9
14	Скреперлер	1 500	1,2	0,85	0,8
15	Құбыр төсегіштер	2 300	1,2	0,95	0,9
16	Шөмішінің сыйымдылығы 0,25 текше метр бір шөмішті экскаваторлар	2 000	1,2	0,85	0,8
17	Шөмішінің сыйымдылығы 0,25 текше метрден көп бір шөмішті экскаваторлар	2 000	1,2	0,85	0,8
18	Толық жетекті Рено самосвалы	1850	1,2	0,95	0,9
19	Алынбалы құм таратқыш	1000	1,2	0,95	0,9
20	Алдыңғы қар соқасы	1000	1,2	0,95	0,9
21	Алдыңғы шнекоротор	1000	1,2	0,95	0,9
22	Аспалы механикалық щетка	1850	1,2	0,95	0,9
23	Белгілерді жууға арналған сорғысы бар су ыдысы	1000	1,2	0,95	0,9
24	Платформалық кран	925	1,2	0,95	0,9
25	Толық жетекті пикап	1850	1,2	0,95	0,9
26	Битум қазандығы және бүріккіш	1000	1,2	0,95	0,9
27	Битум эмульсиясын бүріккіш	1000	1,2	0,95	0,9
28	Қол дірілдеткіш	1000	1,2	0,95	0,9
29	Компрессор	1000	1,2	0,95	0,9
30	Кен балғасы	1000	1,2	0,95	0,9
31	Бетон араластырғыш	1000	1,2	0,95	0,9

Г.2-кестенің жалғасы

№	Машиналардың атауы	Машиналардың жылдық жұмыс режимі (Т)	Түзету коэффициенті (КТЗ)		
			II	I	III
32	Асфальт фрезасы	1500	1,2	0,95	0,9
33	Жол-өлшеу дөңгелегі	690	1,2	0,95	0,9
34	Жыл бойы күтіп-ұстауға арналған автомобиль	1850	1,2	0,95	0,9
35	Экскаватор-тегістеуші	1200	1,2	0,95	0,9
36	Жылжымалы битум жылытқыш	800	1,2	0,95	0,9
37	Өздігінен жүретін каток	1500	1,2	0,95	0,9
38	Айналымы шөп шапқыш	800	1,2	0,95	0,9
39	ДЭ-21М таңбалау машинасы	1000	1,2	0,95	0,9
40	Арнайы ДРС машинасы	1850	1,2	0,95	0,9
41	Доңғалақты трактор	1550	1,2	0,95	0,9
42	МТЗ-82УК шұңқырлы жөндеу фрезасы	1500	1,2	0,95	0,9
43	Камаз-532 а/м базасындағы құм таратқыш	1000	1,2	0,95	0,9
44	Шұңқыр қазғыш	800	1,2	0,95	0,9
45	Шнекороторлы қар тазалағыш КО-605М	1000	1,2	0,95	0,9
46	Жыл бойы күтіп-ұстауға арналған өмбебап машина (Камаз), (Тройка)	1850	1,2	0,95	0,9
47	Жылжымалы жөндеу шеберханасы	1850	1,2	0,95	0,9
48	Ду-99 (14 тн) құрама діріл катогы	1500	1,2	0,95	0,9
49	Ду-101 (14 тн) статикалық пневматикалық доңғалақты каток	1500	1,2	0,95	0,9
50	Ду-98 екі дөңгелекті діріл катогы	1500	1,2	0,95	0,9
51	Асфальт араластырғыш АБЗ қондырғы	900	1,2	0,95	0,9
52	ДРО-630 грануляторы	1550	1,2	0,95	0,9
53	МАЗ автомобильдері (самосвал 20 тн)	1850	1,2	0,95	0,9
54	Битум-эмульсия қондырғысы	900	1,2	0,95	0,9
55	Дірілтақта	900	1,2	0,95	0,9
56	Электр дәнекерлеу агрегаты	1850	1,2	0,95	0,9
57	Компрессор	1000	1,2	0,95	0,9
58	5 тн автомобиль самосвал	1850	1,2	0,95	0,9
59	Шағыл тас таратқыш	750	1,2	0,95	0,9
60	630-1000 кВт трансформаторлық қосалқы станция	1850	1,2	0,95	0,9
61	Автогудрондауыш	1200	1,2	0,95	0,9

Г.2-кестенің соңы

№	Машиналардың атауы	Машиналардың жылдық жұмыс режимі (Т)	Түзету коэффициенті (КТЗ)		
			І	ІІІ	ІV
62	Автобитум тасымалдағыш	1000	1,2	0,95	0,9
63	Жанармай құюшы	1850	1,2	0,95	0,9
64	Кран аркалықтар	1850	1,2	0,95	0,9
65	Қайрау білдіктері	1850	1,2	0,95	0,9
66	Ағаш өңдеу білдіктері	1850	1,2	0,95	0,9
67	Токарлық, хонингтеу станоктары	1850	1,2	0,95	0,9
68	Жанармай құю станциясы	1850	1,2	0,95	0,9
69	КВ-300 қазандықтар	2415	1,2	0,95	0,9
70	Тіркемелі грейдер	1500	1,2	0,95	0,9
71	Соқалы қар тазалағыштар	1000	1,2	0,95	0,9
72	ЭСВМ-7 энергоқұралдары	925	1,2	0,95	0,9
73	Автоцистерналар	1388	1,2	0,95	0,9
74	К-700, Т-150 пневматикалық доңғалақты тракторлар	1750	1,2	0,95	0,9

Г.3-кесте - Жол-құрылыс жұмыстарына арналған машиналарға гидравликалық сұйықтық шығынының орташа нормалары

№	Машиналардың атауы	Гидравликалық сұйықтық, кг/маш.-чағ.
1	2	3
1	Автогудрондауыш, 7000 л	0,16
2	Жеңіл типті автогрейдерлер, 90 а.к.	0,18
3	Орташа типтегі автогрейдерлер, 135 а.к.	0,24
4	Грейдер-элеватор 165 а.к.	0,14
5	Пневмодоңғалақты жүрістегі тіркемелі жол катоктары, 25 т	0,32
6	Тартқышы бар пневмодоңғалақты жартылай тіркемелі катоктар, 15 т	0,49
7	Тартқышы бар пневмодоңғалақты жартылай тіркемелі катоктар, 25 т	0,51
8	Тартқышы бар пневмодоңғалақты жартылай тіркемелі катоктар, 35 т	0,51
9	Өздігінен жүретін тегіс жол катоктары, 8 т	0,02
12	Өздігінен жүретін тегіс жол катоктары, 13 т	0,17
13	Пневмодоңғалақты жүрістегі өздігінен жүретін жол катоктары, 16 т	0,26
14	Пневмодоңғалақты жүрістегі өздігінен жүретін жол катоктары, 30 т	0,47
15	Жылжымалы қалыптары бар бетон төсегіштер	0,79
16	Жылжымалы қалыптары бар негіз пішіндегіштер	1,17
17	Жылжымалы қалыптары бар цементбетон таратқыштар	0,86
18	Қабықша түзетін материалдарды жағуға арналған машиналар	0,10
19	Таңбалау машиналары	0,01
20	Суару-жуу машиналары, 6000 л	0,05
21	Бекіткіш жолақтарды орнатуға арналған машиналар	0,49
22	Цемент таратқыштар	0,10
23	Автомобильдегі соқалы қар тазалағыштар	0,07
24	Автомобильдегі шнекороторлы қар тазалағыштар	0,07
25	Асфальтбетон төсегіштер	0,07
26	Топырақ қоспаларын дайындауға арналған кондырғы, 158 а.к.	0,19
27	Тракторға аспалы фрезалар, 165 а.к.	0,04
28	Бульдозерлер, 50 а.к.	0,03
29	Бульдозерлер, 80 а.к.	0,05
30	Бульдозерлер, 108 а.к.	0,14
31	Бульдозерлер, 130 а.к.	0,17

ҚР БВН 9.1.2-002-2024
350.004

Г.3-кестенің жалғасы

№	Машиналардың атауы	Гидравликалық сұйықтық, кг/маш.-чағ.
1	2	3
32	Бульдозерлер, 160 а.к.	0,19
33	Бульдозерлер, 165 а.к.	0,10
34	Бульдозерлер, 330 а.к.	0,18
35	Шынжыр табанды трактордағы тіркемелі скреперлер, 3 м ³	0,14
36	Шынжыр табанды трактордағы тіркемелі скреперлер, 4,5 м ³	0,05
37	Шынжыр табанды трактордағы тіркемелі скреперлер, 7 м ³	0,14
38	Шынжыр табанды трактордағы тіркемелі скреперлер, 8 м ³	0,14
39	Шынжыр табанды трактордағы тіркемелі скреперлер, 15 м ³	0,19
40	Доңғалақты тартқыштардағы өздігінен жүретін скреперлер, 8 м ³	0,31
41	Доңғалақты тартқыштардағы өздігінен жүретін скреперлер, 10 м ³	0,34
42	Доңғалақты тартқыштардағы өздігінен жүретін скреперлер, 15 м ³	0,48
43	Шынжыр табанды жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 0,5 м ³	0,35
44	Шынжыр табанды жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 0,65 м ³	0,08
45	Шынжыр табанды жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 1,0 м ³	0,10
46	Шынжыр табанды жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 1,25 м ³	0,14
47	Шынжыр табанды жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 1,6 м ³	0,28
48	Пневмодоңғалақты жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 0,25 м ³	0,02
49	Пневмодоңғалақты жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 0,4 м ³	0,02
50	Пневмодоңғалақты жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 0,5 м ³	0,20
51	Пневмодоңғалақты жүрістегі бір шөмішті дизельді экскаваторлар, 0,65 м ³	0,23
52	Пневмодоңғалақты жүрістегі экскаватор-тегістегіштер	0,39
53	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 80 а.к.	0,03
54	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 108 а.к.	0,09
55	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 130 а.к.	0,05

Г.3-кестенің соңы

№	Машиналардың атауы	Гидравликалық сұйықтық, кг/маш.-чағ.
1	2	3
56	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 140 а.к.	0,12
57	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 165 а.к.	0,09
58	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 180 а.к.	0,14
59	Шынжыр табанды жүрістегі тракторлар, 310 а.к.	0,16
60	Пневмодоңғалақты жүрістегі тракторлар, 25 а.к.	0,01
61	Пневмодоңғалақты жүрістегі тракторлар, 40 а.к.	0,02
62	Пневмодоңғалақты жүрістегі тракторлар, 55 а.к.	0,04
63	Пневмодоңғалақты жүрістегі тракторлар, 80 а.к.	0,04
64	Пневмодоңғалақты жүрістегі тракторлар, 215 а.к.	0,18
65	Автомобиль жүрістегі крандар, 10 т	0,12
66	Автомобиль жүрістегі крандар, 12,5 т	0,14
67	Автомобиль жүрістегі крандар, 16 т	0,23
68	Автотиегіштер, 5 т	0,19
69	Трактордағы аспалы бұта кескіштер, 108 а.к.	0,12
70	Трактордағы аспалы бұта кескіштер, 160 а.к.	0,12
71	Қоршау бағандарын орнатуға арналған машина	0,04
72	Трактордағы бұрғылау машиналары, 115 а.к.	0,13

ҚР БВН 9.1.2-002-2024

350.004

Г.4-кесте - Машиналарды жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған жылдық шығындар нормалары

№ р/б	Машиналардың атауы	Шығындар нормасы, пайыз/жыл
1	Автогрейдерлер	15
2	Мұнара крандары, аралық крандары	9
3	Бульдозерлер	19
4	Автомобиль жүрістегі крандар	12
5	Шынжыр табанды крандар	10
6	Пневматикалық доңғалақты крандар	10
7	Тиегіштер	16
8	Іштен жану қозғалтқыштары бар тіркеме машиналар (компрессорлар, жылжымалы электр станциялары, су төгетін агрегаттар және т.б.)	11
9	Қол машиналары (шығырлар, домкраттар, көтергіштер және т.б.)	7
10	Ішкі жану қозғалтқыштары бар өздігінен жүретін машиналар (бұрғылау және қада қағу техникасы, автогудрондауыштар, автокөлік құралдары және т.б.)	14
11	Скреперлер	19
12	Электр жетегі бар стационарлық машиналар (бетон және ерітінді араластырғыштар, сылақ станциялары, бояу агрегаттары және т.б.)	8
13	Экскаваторлар	15

Д қосымшасы
(міндетті)

Температуралық аймақтар

Д.1-кесте

Температуралық аймақтар	I	II	III	IV
Өңірлер	Түркістан облысы Жамбыл облысы Маңғыстау облысы Шымкент қаласы	Алматы облысы Алматы қаласы Атырау облысы Қызылорда облысы Жетісу облысы	Ақтөбе облысы Батыс-Қазақстан облысы	Астана қаласы Ақмола облысы Абай облысы Шығыс-Қазақстан облысы Қарағанды облысы Қостанай облысы Павлодар облысы Солтүстік-Қазақстан облысы Атырау облысы

Ж қосымшасы
(міндетті)

Қосымша еңбек шығындарын есепке алу үшін еңбек шығындарының, машиналарды пайдалану уақытының (машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда) нормаларына арналған коэффициенттер

Ж.1-кесте – Телімнің/нысанның температуралық аймағының климаттық жағдайларына байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде қосымша еңбек шығындарын есепке алу үшін автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезіндегі жұмыс топтары бойынша еңбек шығындарының, машиналарды пайдалану уақытының (машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда) нормаларына арналған коэффициенттер

Температуралық аймақ	Өңір	Жұмыс топтары бойынша коэффициенттер		
		1	2	3
1	Жамбыл облысы	1,02	1,03	1,04
	Маңғыстау облысы			
	Түркістан облысы			
	Шымкент қаласы			
2	Алматы қаласы	1,04	1,06	1,08
	Алматы облысы			
	Жетісу облысы			
	Атырау облысы			
	Қызылорда облысы			
3	Батыс-Қазақстан облысы	1,05	1,08	1,11
	Ақтөбе облысы			
4	Астана қаласы	1,06	1,09	1,12
	Ақмола облысы			
	Қостанай облысы			
	Шығыс-Қазақстан облысы			
	Абай облысы			
	Қарағанды облысы			
	Ұлытау облысы			
	Павлодар облысы			
	Солтүстік-Қазақстан облысы			

Ескертпелер

1 Коэффициенттер суық кезеңнің климаттық жағдайларына байланысты аймақтардың температуралық аймақтары бойынша сараланады.

2 Коэффициенттер автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде температуралық аймақтың климаттық жағдайында жұмыстарды жүргізудің күрделенуіне байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде қосымша шығындарды ескереді. Жұмыс өндірісінің күрделенуі еңбек өнімділігінің төмендеуіне әсер ететін келесі факторлардың болуымен сипатталады: жұмысшылардың қозғалысының тығыздығы,

Ж.1-кестенің соңы

жылы киіммен және қолғаппен жұмыс істеудің қолайсыздығы; жұмыс орнындағы қолайсыз климаттық жағдайлардан көрінудің нашарлауы; жұмыс орнында мұз бен қардың болуы; аяқ киімнің, материалдардың, құрылымдар мен құралдардың мұз қатуы; жұмыс үдерісінде жұмыс орнын, материалдарды және т.б. қардан мезгіл-мезгіл тазалау қажеттілігі; сыртқы ауа температурасы минус 20°С-тан минус 35°С-қа дейін және минус 30°С-тан төмен температурада жұмыс күнін қысқарту есебінен жұмысшыларды жылыту үшін жұмыстағы үзіліске байланысты жұмыс уақытының шығыны; қолайсыз климаттық жағдайлар кезеңінде жол-құрылыс машиналары мен механизмдерінің өнімділігінің төмендеуі, сондай-ақ қолайсыз климаттық жағдайлар кезеңінде автомобиль жолдарын орташа, ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау кезінде жұмыстарды орындауға байланысты жұмыстағы үзілістер кезінде олардың бос ырық қалуы; 10 м/с дейінгі жылдамдықпен желдің болуы; төмен температурадан туындаған технологиялық үдерістердегі асқынулар (жұмысшыларды жылытуға арналған уақытша құрылыстарды дайындау, уақытша су құбыры желілері мен бактарды оқшаулау, бетон мен ерітіндіні тасымалдау құралдарын оқшаулауды қолдану, жол-құрылыс машиналарын пайдалануға уақыт нормасын арттыру).

3. Коэффициенттер жұмыс жүргізілген жылдың уақытына қарамастан, Ж.2-кестеде келтірілген барлық жұмыс түрлеріне қолданылады.

Ж.2-кесте - Топтар бойынша жұмыс түрлері

Бөлім шифры	Жұмыс түрлерінің атауы	Жұмыс тобы
1	Жолдардың жамылғылары мен негіздерін бөлшектеу	1
2	Жолдардың жамылғылары мен негіздерін жөндеу	1
3	Цементбетон жамылғысын жөндеу	1
4	Жамылғыны төсеу және жөндеу	1
5	Көктемгі-жазғы-күзгі кезеңдегі жолдарды күтіп-ұстау	2
6	Қысқы кезеңде жолдарды күтіп-ұстау	3
7	Материалдарды себу	3
8	Жол жиектерін, беткейлерін және бөлу жолағын күтіп-ұстау	2
9	Бүйірлік тастарды жөндеу	1
10	Жолдарды жайластыру	2
11	Сигнал бағандарын, қысқа бағандарды жөндеу	2
12	Жаяужолдарды жөндеу және күтіп-ұстау	2
13	Қоршауды жөндеу және орнату	2
14	Көгалдандыру	1
15	Су бұру құрылыстары	2
16	Көпірлер мен құбырлар	2
17	Автопавильон	2
18	Жарықтандыру	2
19	Құдықтар	1
20	Жол-құрылыс материалдарын тиеу	2
21	Жолдарды маршруттық жөндеу	2

Библиография

[1] ҚР ҚНБҚ 8.01-05-2022 «Құрылыс ресурстарының сметалық бағаларын және құрылысқа арналған жүктерді тасымалдаудың сметалық бағаларын есептеу бойынша әдістемелік ұсынымдар».

[2] <https://stat.gov.kz/>.

[3] ҚН 528-80 Құрылыста қолдануға жататын физикалық шамалар бірліктерінің тізбесі.

[4] «Қоршаған ортаға эмиссиялар үшін төлемді есептеу әдістемесін бекіту туралы», 08.04.2009 ж. № 68-п.

[5] ҚР Экологиялық кодекс

[6] Қазақстан Республикасының Салық кодексі

**МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ**

ВЕДОМСТВЕННЫЙ НОРМАТИВ ПО ЦЕНОБРАЗОВАНИЮ

**МЕТОДИКА РАСЧЕТА СМЕТНЫХ ЦЕН НА ЗАТРАТЫ ТРУДА И
СМЕТНЫХ ЦЕН НА ЭКСПЛУАТАЦИЮ ДОРОЖНО-
СТРОИТЕЛЬНЫХ МАШИН И МЕХАНИЗМОВ ПО СРЕДНЕМУ,
ТЕКУЩЕМУ РЕМОНТУ И СОДЕРЖАНИЮ АВТОМОБИЛЬНЫХ
ДОРОГ**

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024

Издание официальное

Астана, 2024

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН	Акционерным обществом «Казахстанский дорожный научно-исследовательский институт» (АО «КаздорНИИ»)
2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ	Приказом Председателя Комитета автомобильных дорог Министерства Транспорта РК от «25» ноября 2024г. № 144
3 СОГЛАСОВАН	Акционерным обществом «НК «КазАвтоЖол» от «27» августа 2024 г. №03-01/12-01/2809 Товарищество с ограниченной ответственностью «КАЖсервис» от «23» августа 2024 года №10-09/998-И
4 ВВЕДЕНЫ ВЗАМЕН	ПР РК 218-73-2008

Документ доступен к просмотру в информационно-правовой системе нормативно-правовых актов Республики Казахстан «Әділет», в Едином государственном фонде нормативных технических документов (<https://new-shop.ksm.kz/egfntd/ntdgo/>), а также в электронной базе данных «InfoZhol» – <http://infozhol.kad.org.kz>.

Настоящий нормативный документ по ценообразованию не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирована и распространена без разрешения Комитета автомобильных дорог Министерства Транспорта Республики Казахстан

Содержание

1	Область применения	4
2	Нормативные ссылки	4
3	Термины и определения.	5
4	Определение сметных цен на затраты труда	5
4.1	Общие положения	5
4.2	Расчет сметных тарифных ставок	6
4.3	Расчет сметных цен на затраты труда	8
5	Определение сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин	9
5.1	Общие положения	9
5.2	Постатейная структура сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов при среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог	12
5.3	Затраты на перебазировку (мобилизация и демобилизация) техники на прицепе с базы механизации на участок/объект и обратно с участка/объекта на базу механизации	19
5.4	Дополнительные затраты труда при производстве работ, связанных с климатическими условиями температурной зоны при среднем текущем ремонте и содержании автомобильных дорог.	20
	Приложение А <i>(обязательное)</i> . Перечень территориальных зон Республики Казахстан	22
	Приложение Б <i>(обязательное)</i> . Тарифные коэффициенты по разрядам рабочих, по категориям специалистов инженерного звена	23
	Приложение В <i>(обязательное)</i> . Расходы подрядной организации, непосредственно связанные с выполнением и обслуживанием ремонтно-строительных процессов и эксплуатации автомобильных дорог	25
	Приложение Г <i>(обязательное)</i> . Нормативные показатели постатейных затрат при определении стоимости эксплуатации машин, автотранспортных средств и механизмов	28
	Приложение Д <i>(обязательное)</i> Температурные зоны	39
	Приложение Ж <i>(обязательное)</i> Коэффициенты к нормам затрат труда, времени эксплуатации машин (включая затраты труда машинистов) для учета дополнительных затрат труда. Виды работ по группам	40
	Библиография	42

1 Область применения

1.1 Методика расчета сметных цен (далее - Методика) предназначена для определения сметной цены на затраты труда, эксплуатации машин, механизмов и автотранспортных средств используемой для формирования сметных расценок на работы по среднему, текущему ремонту, содержанию автомобильных дорог определяемой на этапе подготовки технической документации и при расчете за работу дорожных рабочих, дорожно-строительных машин и механизмов между заказчиком и подрядчиком.

1.2 Настоящая Методика устанавливает порядок определения сметных цен на затраты труда дорожных рабочих, рабочих, управляющих машинами и эксплуатацию дорожно-строительных машин, механизмов отечественного и зарубежного производства, в том числе автотранспортных средств (автомобили, прицепы, полуприцепы и прочее), инструмента, снабженного двигателями, работающими от внешнего источника энергии и используемого дорожным рабочим при выполнении им производственных операций (далее - механизированный инструмент), средств труда, не имеющих двигателя (ручная лебедка, таль, подмости, инвентарные леса, многоразовая инвентарная опалубка, ручные домкраты и тому подобное) (далее соответственно - механизмы, сметные цены).

2 Нормативные ссылки

В настоящей Методике использованы ссылки на следующие нормативно-технические документы:

1 Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих. Выпуск 1. Приказ Заместитель Премьер-Министра- Министр труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 1 сентября 2023 года № 364.

2 Единый тарифно-квалификационный справочник работ и профессий рабочих. Выпуск 3. Раздел «Строительные, монтажные и ремонтно-строительные работы», Приказ Министра труда и социальной защиты населения Республики Казахстан от 30 июля 2019 года № 388.

3 Нормы расходов горюче-смазочных материалов для государственных органов Республики Казахстан и расходов на содержание автотранспорта Постановление Правительства Республики Казахстан от 11 августа 2009 года № 1210.

4 НДЦС РК 8.01-05-2022 «Методические рекомендации по расчету сметных цен на строительные ресурсы и сметных цен на перевозки грузов для строительства».

5 СН 528-80 Перечень единиц физических величин, подлежащих применению в строительстве.

3 Термины и определения

В настоящей Методике применяются (используются) термины по [1], а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Амортизация дорожно-строительной техники: Денежное выражение той части ее стоимости, которая изнашивается в процессе эксплуатации и переносится на стоимость вновь созданной продукции. Денежное выражение износа представляет собой амортизационные отчисления, которые относятся на себестоимость продукции.

3.2 Машино-час работы: Измеряет рабочее время машины, в которое входят затраты времени на: выполнение основной рабочей операции машинным способом, передвижение по фронту работ, подготовку к работе в начале и в конце смены, ежесменное техническое обслуживание и регламентированный отдых машиниста.

3.3 Сметная прибыль: Сумма средств, являющаяся нормативной частью сметной стоимости ремонтно-строительных работ, содержания автомобильных дорог, предназначенная для развития подрядной организации, дополнительного материального стимулирования ее работников, покрытия расходов, не относимых на себестоимость работ, включая уплату обязательных налогов и платежей.

4 Определение сметных цен на затраты труда

4.1 Общее положение

4.1.1 Основой системы оплаты труда, применяемой в среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог Республики Казахстан, является тарифная система, обеспечивающая соответствие квалификации и оплаты труда работников по сложности выполняемых ими работ.

4.1.2 Тарифной системой устанавливаются тарифные ставки по квалификационным категориям (разрядам) и тарифные коэффициенты.

В среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог дифференциация выполняемых работ по признаку сложности и квалификации работников осуществляется по восьмиразрядной тарифной сетке.

4.1.3 Квалификационные требования к работникам и сложность определенных видов работ устанавливаются на основе Единого тарифно-квалификационного справочника работ и профессий рабочих, тарифно-квалификационных характеристик профессий рабочих, Квалификационного

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024 350.004

справочника должностей руководителей, специалистов и других служащих, утверждаемых уполномоченным государственным органом по труду.

4.1.4 Нормы труда (времени, выработки, трудоемкости, обслуживания, численности) являются мерой затрат труда и устанавливаются для работника соответствующей квалификации в соответствии с достигнутым уровнем техники, технологии, организации производства и труда.

4.1.5 Система оплаты труда определяется условиями трудового, коллективного договоров и (или) актами работодателя.

4.1.6 Сметные цены на затраты труда и сметные тарифные ставки на среднем, текущем ремонте и содержание автомобильных дорог предназначены для разработки сметных нормативов (сметных цен на затраты труда, эксплуатацию дорожно-строительных машин, механизмов и автотранспортных средств, ремонтно-строительные (дорожные) работы, на содержание автомобильных дорог), а также для составления сметы технической документации.

4.1.7 Сметные цены на затраты труда и сметные тарифные ставки на среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог являются расчетными величинами.

4.1.8 Числовые показатели сметных цен на затраты труда и сметных тарифных ставок рассчитываются с точностью до целых тенге.

4.2 Расчет сметных тарифных ставок

4.2.1 Сметные тарифные ставки представляют собой расчетный размер средств на оплату труда работников по среднему, текущему ремонту и содержанию автомобильных дорог за выполнение трудовых обязанностей определенной сложности (квалификации) за единицу времени.

4.2.2 Сметная тарифная ставка соответствует средней часовой тарифной ставке по эксплуатационному содержанию, ремонтных работ или часовой тарифной ставке соответствующего разряда (категории) индивидуального исполнителя.

4.2.3 Сметная тарифная ставка определяется на основании официальной статистической информации о среднемесячной номинальной заработной плате работников по виду экономической деятельности «Строительство» [2].

4.2.4 В целях учета социально-экономических особенностей регионов Республики Казахстан при расчете сметных тарифных ставок применяется региональный коэффициент. Перечень территориальных зон Республики Казахстан приведены в приложении А.

4.2.5 Расчет региональных коэффициентов производится на основании официальной статистической информации о прожиточном минимуме в

среднем на душу населения за последние двенадцать календарных месяцев. Региональный коэффициент ($K_{\text{рег}}$) рассчитывается по формуле (1):

$$K_{\text{рег}} = \frac{\text{ПМ}_{\text{рег}}}{\text{ПМ}_{\text{ср}}}, \quad (1)$$

где $\text{ПМ}_{\text{рег}}$ – прожиточный минимум региона, для которого рассчитывается региональный коэффициент, тенге;

$\text{ПМ}_{\text{ср}}$ – средний по Республике Казахстан прожиточный минимум, тенге.

4.2.4 Среднестатистическая часовая тарифная ставка ($\text{ТС}_{\text{стат}}$) рассчитывается по следующей формуле (2):

$$\text{ТС}_{\text{стат}} = \frac{\text{СЗП}_{\text{стр}}}{T}, \quad (2)$$

где $\text{СЗП}_{\text{стр}}$ – среднее значение среднемесячной номинальной заработной платы одного работника по виду экономической деятельности «Строительство» по Республике Казахстан согласно официальной статистической информации за последние двенадцать месяцев, тенге;

T – среднемесячное рабочее время при 40-часовой рабочей неделе с двумя выходными днями в соответствии с законодательством о труде Республики Казахстан на соответствующий год, час.

4.2.7 Среднестатистическая часовая тарифная ставка принимается равной:

- сметной тарифной ставке в текущем уровне рабочего первого разряда – для дорожных рабочих и машинистов;

- сметной тарифной ставке в текущем уровне техника третьей категории – для инженерного звена.

4.2.8 Сметная тарифная ставка в текущем уровне рабочего i -ого разряда ($\text{СТС}_{\text{рег}i}$) для конкретного региона рассчитывается по следующей формуле (3):

$$\text{СТС}_{\text{рег}i} = \frac{\text{ТС}_{\text{стат}} \times \text{ТК}_i}{1,54} \times K_{\text{рег}}, \quad (3)$$

где $\text{ТС}_{\text{стат}}$ – среднестатистическая часовая тарифная ставка, тенге/чел.-ч;

ТК_i – тарифный коэффициент;

$K_{\text{рег}}$ – региональный коэффициент;

1,54 – коэффициент перехода от среднестатистической часовой тарифной ставки к средней часовой ставке для работ 1-го разряда равен тарифному коэффициенту 3,4-го разряда.

4.2.9 Сметная тарифная ставка в текущем уровне специалистов инженерного звена i -ого разряда ($СТС_{рег.инж.i}$) для конкретного региона рассчитывается по следующей формуле (4):

$$СТС_{рег.инж.i} = \frac{ТС_{стат} \times ТК_i}{1,218} \times K_{рег}, \quad (4)$$

где $ТС_{стат}$ – среднестатистическая часовая тарифная ставка, тенге/чел.-ч;

$ТК_i$ – тарифный коэффициент;

$K_{рег}$ – региональный коэффициент;

2,218 – коэффициент перехода от среднестатистической часовой тарифной ставки к средней часовой ставке для техника третьей категории равен значению тарифного коэффициента техника первой категории

4.2.10 Значения тарифных коэффициентов по разрядам рабочих, непосредственно занятых при выполнении ремонтно-строительных работ, работ по монтажу оборудования, на управлении дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, по содержанию автомобильных дорог и по средним разрядам строительных, ремонтно-строительных работ, на содержание а также работ по монтажу оборудования приведены в приложениях Б к настоящей Методике.

4.3 Расчет сметных цен на затраты труда

4.3.1 Сметные цены в текущем уровне на затраты труда по среднему, текущему ремонту и содержанию автомобильных дорог представляют собой расчетный размер средств, включающий сметную тарифную ставку, расходы подрядной организации, непосредственно связанные с выполнением и обслуживанием эксплуатационных процессов.

4.3.2 Расчет сметных цен на затраты труда по среднему, текущему ремонту и содержанию автомобильных дорог выполняется по территориальным зонам Республики Казахстан.

4.3.3 Сметная цена в текущем уровне на затраты труда i -го среднего разряда рабочих по среднему, текущему ремонту и содержанию автомобильных дорог для конкретного региона ($СЦЗТ_{рег.i}$, тенге/чел.-ч) рассчитывается по следующей формуле (5):

$$СЦЗТ_{рег.i} = СТС_{реги} \times \left(1 + \frac{З_{обсл.}}{100}\right) \times \left(1 + \frac{СП}{100}\right), \quad (5)$$

где $СТС_{реги}$ – региональная сметная тарифная ставка i -ого разряда (категории) исполнителя или региональная сметная тарифная ставка для i -ого среднего разряда работы, тенге/чел.-ч;

Зобсл. – норматив расходов подрядной организации, непосредственно связанных с выполнением и обслуживанием ремонтно-строительных процессов, содержание автомобильных дорог в процентах. Принимается по таблице В.2. Расходы подрядной организации, непосредственно связанные с выполнением и обслуживанием ремонтно-строительных процессов и эксплуатации автомобильных дорог указаны в приложении В;

СП – норматив сметной прибыли, в процентах. Принимается в размере 25%.

5 Определение сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов

5.1 Общие положения

5.1.1 Сметные цены, разрабатываемые в соответствии с настоящей Методикой, применяются в обязательном порядке при определении сметной стоимости для среднего, текущего ремонта и содержания автомобильных дорог, финансируемых с привлечением средств бюджетов бюджетной системы Республики Казахстан, среди юридических лиц, созданных в Республике Казахстан.

5.1.2 Сметные цены на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов в ресурсном методе и текущем уровнях цен определяются в тенге на 1 машино-час (далее - маш.-ч) и указываются с единицей измерения тенге/маш.-ч без учета налога на добавленную стоимость (далее - НДС).

5.1.3 Сметные цены на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов в ресурсном и текущем уровнях цен определяются в следующей последовательности:

а) формируется номенклатура машин и механизмов по перечням специализированных ценообразующих строительных ресурсов;

б) определяется состав и потребность в ресурсах, необходимых для эксплуатации машин и механизмов с учетом их дифференциации по типоразмерным группам, которые устанавливаются на основе технических руководств (инструкций) по эксплуатации, паспортов машин и механизмов данной типоразмерной группы, информации от юридических лиц, осуществляющих эксплуатацию и (или) ремонт, формируемой на основании нормативно-технической документации к таким машинам и механизмам;

в) определяются цены ресурсов, необходимых для эксплуатации машин и механизмов с учетом их дифференциации по типоразмерным группам, согласно сметным нормативам, сведения о которых включены в номенклатуре (энергоносители, масла, смазки, гидравлические жидкости и тому подобное);

г) выполняется расчет сметной цены на эксплуатацию машин и механизмов в текущем уровне цен путем суммирования затрат на

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024

350.004

эксплуатацию машин и механизмов, рассчитываемых в соответствии с постатейной структурой сметных цен на эксплуатацию машин и механизмов, указанной в данной Методике.

5.1.4 При определении сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов в текущем уровне цен нормативные показатели потребности в ресурсах, выраженные в натуральных измерителях, определяются из расчета на один машино-час машин и механизмов.

5.1.5 Сметные нормы разрабатываются для расчета текущей стоимости эксплуатации дорожно-строительных машин для каждой области, города республиканского значения, столицы Республики Казахстан.

5.1.6 Сметные нормы на эксплуатацию дорожно-строительных машин разрабатываются с учетом их дифференциации по типоразмерным группам, устанавливаемым по основному техническому параметру для данного вида машин (для экскаваторов - вместимость ковша, для бульдозеров - мощность, для кранов - грузоподъемность и так далее).

5.1.7 Сметные цены на эксплуатацию дорожно-строительных машин содержат прямые затраты, в состав которых помимо эксплуатационных затрат включены расходы организации, осуществляющей управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанные с выполнением и обслуживанием механизированных процессов и сметная прибыль.

5.1.8 Сметная прибыль начисляется дополнительно при определении сметной стоимости ремонтно-строительных работ и содержании автомобильных дорог учитывается в соответствии с нормативным документом определения сметной стоимости ремонтно-строительных работ и содержании автомобильных дорог в Республике Казахстан.

5.1.9 Настоящая Методика разработана для определения стоимости эксплуатации дорожно-строительных машин по прямым затратам и амортизационным отчислениям на полное восстановление основных средств.

Прямые затраты состоят из следующих статей, тенге/маш-ч.:

- амортизационные отчисления на полное восстановление;
- заработная плата рабочих, занятых управлением машин;
- затраты на ремонт и замену быстроизнашивающихся частей;
- затраты на энергоносители;
- затраты на смазочные материалы и гидравлическую жидкость;
- затраты на выполнение всех видов ремонта и технического обслуживания машин.

5.1.10 Затраты на перебазировку спецтехники на гусеничном ходу, катки дорожные, укладчики при наличии включаются в расчетную стоимость машино-часа на прицепе. Расчет определения указан в главе 5.

5.1.11 Сметные цены исчисляются в расчете на 1 машино-час среднесменного времени эксплуатации дорожно-строительных машин, которое включает:

- время участия машин в выполнении технологических операций, в том числе для автотранспортных средств - время их перемещения с базы механизации (гаража) к пункту первой загрузки и с пункта последней разгрузки обратно на базу механизации;
- время перемещения машин по фронту работ в пределах участка/объекта дорожно-ремонтных работ;
- время технологических перерывов в работе машин при выполнении дорожно-ремонтных работ;
- время замены быстроизнашивающихся частей, режущего инструмента, резинотехнических изделий и сменной (рабочей) оснастки;
- время на ежесменное техническое обслуживание машин, смазка трущихся деталей машин, закрепление болтовых соединений, находящихся под динамическим воздействием и тому подобное;
- время подготовки машин к работе и их сдача в конце смены или по окончании работ;
- время перерывов в работе машиниста или машинистов экипажа - отдых и личные надобности.

5.1.12 Применительно к автотранспортным средствам в понятие 1 машино-час среднесменного рабочего времени входит:

- время пробега автотранспортного средства от месторасположения автотранспортного предприятия до места первой погрузки;
- время погрузки груза на автотранспортное средство;
- время пробега автотранспортного средства под грузом;
- время разгрузки автотранспортного средства;
- время очистки кузова автотранспортного средства по окончании операции разгрузки;
- время пробега автотранспортного средства в порожнем состоянии от места разгрузки к месту погрузки;
- время маневрирования автотранспортного средства при погрузке и разгрузке;
- время пробега автотранспортного средства от места последней разгрузки в месторасположение автотранспортного предприятия.

5.1.13 Исходные данные регламентируемых показателей для расчета сметных цен (количество машинистов, быстроизнашивающихся частей, энергоносителей и т.д.) принимаются в рекомендуемом порядке очередности:

- на основе паспортных данных машин;
- инструкций по эксплуатации машин, рекомендаций, приводимых в технической литературе, действующих производственных норм, рекомендаций заводов и фирм изготовителей;

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024 350.004

- по фактическим данным.

5.1.14 Тарифные разряды машинистам устанавливаются по Единым тарифно-квалификационным справочникам работ и профессий рабочих, разработанным в Республике Казахстан.

5.1.15 Сметные цены на эксплуатацию дорожно-строительных машин рассчитываются в текущих ценах. При предоставлении машин другой организации по договору или на условиях аренды расчет производится в текущих ценах, при использовании сметных цен для формирования сметных расценок на работы по текущему ремонту, содержанию и озеленению автомобильных дорог.

5.1.16 При расчете сметной стоимости эксплуатации дорожно-строительных машин в текущих ценах стоимость ГСМ, электроэнергии, сжатого воздуха, гидравлической жидкости определяется согласно рыночным ценам на день разработки сметной цены.

5.1.17 Наименования и единицы измерения физических величин, учитываемых при разработке сметных норм на эксплуатацию дорожно-строительных машин, принимаются по Международной системе единиц (СИ) в соответствии с действующими нормативными правовыми актами по этому вопросу, числовые показатели сметных цен приводятся в расчетах в соответствии с [3].

5.2 Постатейная структура сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов при среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог

5.2.1 Постатейная структура сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин и механизмов при среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог.

5.2.2 Нормативный показатель сметных цен на эксплуатацию дорожно-строительных машин ($C_{\text{маш.}}$, тенге/маш.-ч) включает следующие постатейные нормативные показатели и определяется по формуле (6):

$$C_{\text{маш}} = (A + P + B + Э + C + \Gamma + H + Z_{\text{э}} + Z_{\text{маш}} + \Pi\Gamma^* + \text{HP}) \times \left(1 + \frac{\text{СП}}{100}\right), \quad (6)$$

где А - амортизационные отчисления на полное восстановление, тенге/маш.-ч;

Р - затраты на выполнение всех видов ремонта, техническое обслуживание, диагностирование машин, тенге/маш.-ч;

Б - затраты на замену быстроизнашивающихся частей и сменной (рабочей) оснастки, тенге/маш.-ч;

Э - затраты на энергоносители, тенге/маш.-ч;

С - затраты на смазочные материалы, тенге/маш.-ч;

Г - затраты на гидравлическую и охлаждающую жидкость, тенге/маш.-ч;

Н- затраты на транспортный налог;

$Z_{\text{нв}}$ - затраты на плату за негативное воздействие в окружающую среду;

$Z_{\text{маш}}$ – затраты на оплату труда рабочих, управляющих машинами;

Пт*- перебазировка техники на прицепе (при наличии);

НР- расходы организации, осуществляющей управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанные с выполнением и обслуживанием механизированных процессов, тенге. Определяются по формуле (7):

$$\text{НР} = Z_{\text{маш}} \times \left(1 + \frac{Z_{\text{обсл}}}{100} \right), \quad (7)$$

где $Z_{\text{маш}}$ – заработная плата машиниста соответствующего квалификационного разряда, тенге/чел.- ч. Показатель $Z_{\text{маш}}$ принимается по сметным тарифным ставкам сметных цен на затраты труда;

$Z_{\text{обсл}}$ – норматив расходов подрядной организации, непосредственно связанных с выполнением и обслуживанием механизированных процессов в процентах в размере 66,4%;

СП – норматив сметной прибыли организации, осуществляющей управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанные с выполнением и обслуживанием механизированных процессов. Определяется в размере 15%.

5.2.3 Нормативный показатель амортизационных отчислений на полное восстановление для дорожно-строительных машин (А) определяется по формуле:

$$A = \frac{Ц \times N_a}{T \times 100}, \quad (8)$$

где Ц - балансовая стоимость дорожно-строительной машины (одной или усредненная по нескольким организациям), отраженная в бухгалтерском учете на дату ввода в эксплуатацию (первоначальная), или с учетом переоценок, проводимых в установленном порядке на дату последней переоценки (восстановительная) (далее – балансовая стоимость), тенге.

N_a - норма амортизационных отчислений на полное восстановление для машин данной типоразмерной группы, процент/год (процент/1000 км пробега - для автотранспортных средств).

T - нормативный показатель годового режима работы машины, маш.-ч/год, по основной номенклатуре машин принимается по показателям, приведенным в таблице Г.2, приложении Г.

Норма амортизационных отчислений на полное восстановление (N_a) определяется по формуле (9):

$$N_a = \frac{100}{C_{cm}}, \quad (9)$$

где C_{cm} – срок службы машин данной типоразмерной группы, лет. Показатель C_{cm} устанавливается на основе следующих источников (в порядке очередности применения):

- рекомендаций изготовителей;
- данных, приводимых в технической литературе;
- фактических данных организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов.

При отсутствии данных по сроку службы дорожно-строительных машин показатель N_a (норма амортизационных отчислений на полное восстановление) для машины конкретной марки определяется по следующей формуле (10):

$$N_a = \frac{Ц - Ц_{бу} \times 100}{C_{бу} \times Ц}, \quad (10)$$

где $Ц_{бу}$ – стоимость приобретения или продажи машины, бывшей в употреблении, тенге;

$C_{бу}$ – период между годом выпуска и годом приобретения или продажи машины, бывшей в употреблении, лет.

Показатели $Ц_{бу}$ и $C_{бу}$ устанавливаются на основе статистической обработки данных организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов и строительных организаций по фактическим сделкам.

При возникновении трудностей по определению норм амортизационных отчислений на полное восстановление дорожно-строительных машин на основе фактических данных организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов, показатель (N_a) по основной номенклатуре машин принимается в соответствии с нормами амортизационных отчислений на полное восстановление в процентах от восстановительной стоимости, приведенными в таблице Г.1, приложении Г к настоящим Методическим рекомендациям.

Потери времени использования машин, связанные с низким уровнем организации производства работ (неоправданные простои), при определении нормативного показателя годового режима работы машины не учитываются.

Нормативный показатель годового режима работы машины (Т) определяется по формуле (11):

$$T = [365 - (52 \times 2 + D_{\text{пр}} + D_{\text{пкк}} + D_{\text{рем}} + D_{\text{пб}})] \times K_{\text{рс}} \times K_{\text{с}}, \quad (11)$$

где Т – нормативный показатель годового режима работы машины, маш.-ч/год;

365 - количество дней в году, сутки;

52 - количество недель в году;

2 - количество нерабочих дней в неделе;

$D_{\text{пр}}$ – количество праздничных дней на календарный год;

$D_{\text{пкк}}, D_{\text{рем}}, D_{\text{пб}}$ - количество целодневных перерывов в работе машины в течение года (или рабочего сезона для сезонно-занятых машин), связанных, соответственно, с:

$D_{\text{пкк}}$, – природно- климатическими условиями (ветер, дождь, отрицательная температура, промерзание грунта и пр.);

$D_{\text{рем}}$ – ремонт, техническим обслуживанием и т.п., включая перевозку машины до ремонтной базы и обратно;

$D_{\text{пб}}$ – перебазировкой с одной строительной площадки (базы механизации) на другую строительную площадку (базу механизации).

Показатели $D_{\text{пкк}}, D_{\text{рем}}, D_{\text{пб}}$ устанавливаются на основе среднегодовых, объективно обусловленных данных организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов (автопредприятия) о работе машин;

$K_{\text{рс}}$ – нормативная продолжительность рабочей смены, маш.-ч/смена;

$K_{\text{с}}$ – коэффициент сменности работы машины в течение года, смена/день. Показатель $K_{\text{с}}$ исчисляется как отношение времени, отработываемого машиной за сутки в среднем в течение года (маш.-ч/день), к нормативной продолжительности рабочей смены (маш.- ч/смена).

При возникновении трудностей по определению годового режима работы машин на основе фактических данных организаций, осуществляющих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, показатель Т по основной номенклатуре машин и поправочные коэффициенты к нему (КТЗ) принимаются по показателям, приведенным в приложении Г к настоящей Методике.

5.2.4 Нормативный показатель амортизационных отчислений на полное восстановление для автотранспортных средств ($A_{\text{ас}}$) определяется по формуле (12):

$$A_{\text{ас}} = \frac{Ц \times N_{\text{ax}} \times \Gamma_{\text{п}}}{T \times 100}, \quad (12)$$

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024

350.004

где Γ_{Π} – годовой пробег машин данной типоразмерной группы, 1000 км/год. Показатель Γ_{Π} устанавливается на основе расчетных показателей пробега в среднем за год (без учета неоправданных простоев).

5.2.5 Нормативный показатель затрат на замену быстроизнашивающихся частей (Б) определяется по формуле (13):

$$B = \frac{\Pi_{\text{ч}} \times \text{Ц}_{\text{ч}}}{T \times 100}, \quad (13)$$

где $\Pi_{\text{ч}}$ - норма годовых затрат на быстроизнашивающиеся части, процент/год, ($\Pi_{\text{ч}} = 3 \%$).

$\text{Ц}_{\text{ч}}$ – стоимость приобретения быстроизнашивающихся частей или их комплекта, одновременно устанавливаемых на машине данной типоразмерной группы, тенге.

Показатель $\text{Ц}_{\text{ч}}$ принимается на основе текущих цен с учетом стоимости доставки (без учета НДС), которая определяется по фактически сложившемуся уровню затрат, характерному для данного региона;

T – нормативный ресурс (срок службы) быстроизнашивающихся частей или их комплекта для машин данной типоразмерной группы, маш.-ч.

Срок службы и количество быстроизнашивающихся частей, одновременно заменяемых на машине данной типоразмерной группы, устанавливается по рекомендациям изготовителя (паспортные данные, инструкции на эксплуатацию машин), а при их отсутствии устанавливается на основе фактических данных организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов (автопредприятия).

Затраты на замену быстроизнашивающихся частей могут уточняться исходя из фактических затрат на их замену.

5.2.6 Нормативные показатели затрат на энергоносители исчисляются по следующим основным видам:

- бензин, кг;
- дизельное топливо, кг;
- электроэнергия, кВт-ч;
- сжатый воздух м³.

5.2.7 Перерасчет нормы расхода бензина и дизельного топлива, выраженной в кг, в литры осуществляется с использованием переводных коэффициентов.

5.2.8 Нормативный показатель затрат на бензин для дорожно-строительных машин ($\text{Э}_{\text{б.см}}$) определяется по формуле (14):

$$\text{Э}_{б.см} = \text{Н}_б \times \text{Ц}_б, \quad (14)$$

где $\text{Н}_б$ - норма расхода бензина при работе машины в технологическом режиме в летнее время (при положительной температуре наружного воздуха), кг/маш.-ч. Показатель $\text{Н}_б$ устанавливается на основе следующих источников (в порядке очередности применения):

- паспортные данные;
- инструкции по эксплуатации машин;
- данные, приводимые в технической литературе;
- фактические данные организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов;

$\text{Ц}_б$ - стоимость приобретения бензина, тенге/кг. Показатель $\text{Ц}_б$ принимается на основе цен на бензин с учетом стоимости доставки (без учета НДС), которая определяется по фактическим условиям обеспечения машин бензином, характерным для данного региона.

5.2.9 Нормативный показатель затрат на дизельное топливо для дорожно-строительных машин ($\text{Э}_{д.см}$) определяется по формуле (15):

$$\text{Э}_{д.см} = \text{Н}_д \times \text{К}_{пу} \times \text{Ц}_д, \quad (15)$$

где $\text{Н}_д$ - норма расхода дизельного топлива при работе машины в технологическом режиме в летнее время (при положительной температуре наружного воздуха), кг/маш.-ч. Показатель $\text{Н}_д$ устанавливается на основе следующих источников (в порядке очередности применения):

- паспортные данные;
- инструкции по эксплуатации машин;
- данные, приводимые в технической литературе;
- фактические данные организаций, оказывающих управление строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов;

$\text{Ц}_д$ - стоимость приобретения дизельного топлива, тенге/кг. Показатель $\text{Ц}_д$ принимается на основе цен на дизельное топливо с учетом стоимости доставки (без учета НДС), которая определяется по фактическим условиям обеспечения машин ресурсом, характерным для данного региона.

$\text{К}_{пу}$ - коэффициент, учитывающий затраты на дизельное топливо при работе пускового двигателя;

Коэффициент, учитывающий затраты на дизельное топливо при работе пускового двигателя (КПУ), устанавливается в размере 4% от расхода топлива: 1% - на внутри гаражные нужды и 3% - для пуска двигателя.

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024
350.004

5.2.10 Нормативные показатели затрат на смазочные материалы (С), определяются по формуле (16):

$$C = \Pi_i \times H_c \times C_c, \quad (16)$$

где Π_i - расход смазочных материалов на работу дорожно-строительных машин в процентах от расхода топлива, %. Нормы расхода смазочных материалов на работу строительных машин устанавливаются в процентах к расходу топлива (Π_i):

- моторные масла – 5 %;
- трансмиссионные масла - 0,75 %;
- специальные масла - 0,10 %;
- пластические смазки - 0,5 %

H_c - норма расхода смазочных материалов, кг/маш.-ч. Показатель (H_c) устанавливается на основе следующих источников (в порядке очередности применения):

- паспортные данные;
- инструкции по эксплуатации машин;
- данные, приводимые в технической литературе;
- фактические данные организаций, оказывающих управление дорожно-строительными машинами и автотранспортными средствами, связанными с выполнением и обслуживанием механизированных процессов.

C_c - стоимость приобретения смазочных материалов, тенге/кг. Показатель C_c принимается на основе текущих цен смазочных материалов с учетом их доставки (без учета НДС), которая определяется по фактическим условиям обеспечения машин смазочными материалами, характерным для данного региона.

5.2.11 Расчетные затраты на гидравлическую жидкость (Г) 1 маш-час работы машины определяются по формуле (17):

$$Г = P_r \times C_r, \quad (17)$$

где P_r - расход гидравлической жидкости, кг/маш-час;

C_r - цена гидравлической жидкости, тенге.

Расход гидравлической жидкости представлен в таблице Г.3.

5.2.12 Затраты на выполнение всех видов ремонта, диагностирования и технического обслуживания машин (Р) 1 маш-час работы машины могут быть определены по сложившемуся в дорожно-эксплуатационных организациях в предшествующем разработке расчетных цен периоде уровню издержек по формуле (18):

$$P = \frac{C \times H_p}{T \times 100}, \quad (18)$$

где Ц - переоцененная стоимость машин и механизмов, тенге;

N_p - расчетный показатель годовых затрат на ремонт и техническое обслуживание, принимаемый в процентах от переоцененной стоимости машин, %;

T - планируемое количество часов работы машины в год, час.

Нормы годовых затрат на ремонт и техническое обслуживание машин показаны в таблице Г.4.

5.2.13 Затраты на плату за негативное воздействие в окружающую среду в соответствии с [4], [5]:

Расчет платы за выбросы загрязняющих веществ от передвижных источников осуществляется по следующей формуле (19):

$$Z_{н.в} = N^i_{\text{передв. ист.}} \times M^i_{\text{передв. ист.}}, \quad (19)$$

где $Z_{н.в}$ - плата за выбросы загрязняющих веществ от передвижных источников (МРП);

$N^i_{\text{передв. ист.}}$ - ставка платы за выбросы загрязняющих веществ в атмосферный воздух от i-го вида топлива, установленная в соответствии с налоговым законодательством Республики Казахстан (МРП/тонн);

$M^i_{\text{передв. ист.}}$ - масса i-го вида топлива, израсходованного за отчетный период (тонн).

5.2.14 Затраты на транспортный налог в соответствии с [6] определяют по формуле (20):

$$N = \frac{N_{\text{сум}}}{T}, \quad (20)$$

где $N_{\text{сум}}$ – сумма налога за соответствующий период, тенге;

T - планируемое количество часов работы машины в год, час.

5.3 Затраты на перебазировку (мобилизация и демобилизация) техники на прицепе с базы механизации на участок/объект и обратно с участка/объекта на базу механизации

5.3.1 Нормативный показатель затрат на перебазировку техники с базы механизации на участок/объект и обратно с участка/объекта на базу механизации (далее - затрат на перебазировку техники) (при ее наличии) определяются применительно к перебазировке машины на прицепах (полуприцепах и тому подобное).

5.3.2 Перебазировка техники на прицепе (спецтехника на гусеничном ходу, катки дорожные, укладчики) с погрузкой техники на прицеп своим

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024

350.004

ходом или с помощью лебедки (или иного приспособления, оборудованного на прицепе) осуществляется с использованием:

- прицепа (полуприцепа, прицепа-тяжеловоза и тому подобное);
- автомобильного тягача.

Нормативный показатель затрат на перебазировку техники по данному варианту (Пт) определяется по формуле (21):

$$Пт = (Ст + Сп + 3М) \times В + Пх, \quad (21)$$

где Ст – сметная цена эксплуатации тягача, тенге/маш.-ч;

Сп – сметная цена эксплуатации прицепа (полуприцепа, прицепа-тяжеловоза), тенге/маш.-ч;

Зм – оплата труда машиниста перебазировываемой техники.

В - общее время пробегов тягача, и прицепа (полуприцепа, прицепа-тяжеловоза и тому подобное), связанных с перебазировкой машины данного вида и типоразмерной группы, а также время их нахождения на исходном и конечном пунктах доставки перебазировываемой техники. Общее время пробегов указанных машин учитывает пробеги в направлении к месту нахождения машины, подлежащей перебазировке, и обратный пробег этих машин к месту их дислокации.

Показатель затрат времени на перебазировку (В) включает также время погрузки техники на прицеп и время разгрузки техники с прицепа, составляет 3 маш.-ч/день

Пх - холостой пробег, определяется по формуле (22):

$$Пх = (Ст + Сп) \times Вх, \quad (22)$$

где Ст – сметная цена эксплуатации тягача, тенге/маш.-ч;

Сп – сметная цена эксплуатации прицепа (полуприцепа, прицепа-тяжеловоза), тенге/маш.-ч;

Вх - общее время холостого пробега тягача, и прицепа в обе стороны (полуприцепа, прицепа-тяжеловоза и тому подобное), составляет 0,8 маш.-ч/день.

5.4 Дополнительные затраты труда при производстве работ, связанных с климатическими условиями температурной зоны при среднем текущем ремонте и содержании автомобильных дорог.

Для учета дополнительных затрат труда при производстве ремонтно-строительных работ, связанных с климатическими условиями температурной зоны участка/объекта (приложение Д), к нормам затрат труда, времени

эксплуатации машин (включая затраты труда машинистов) по группам ремонтно-строительных работ применяются коэффициенты, приведенные в таблице Ж.1 приложения Ж к настоящей Методике. Виды ремонтно-строительных работ по группам приведены в таблице Ж.2 приложения Ж (обязательное) к настоящей Методике.

Приложение А
(обязательное)

**Таблица А.1 - Перечень территориальных зон Республики
Казахстан**

Код зоны	Наименование
1	город Астана, город Косшы
2	город Алматы
3	Акмолинская область
4	Актюбинская область
5	Алматинская область
6	Атырауская область
7	Западно-Казахстанская область
8	Жамбылская область
9	Карагандинская область
10	Костанайская область
11	Кызылординская область
12	Мангистауская область
13	Туркестанская область
14	Павлодарская область
15	Северо-Казахстанская область
16	Восточно-Казахстанская область
17	город Шымкент
18	область Абай
19	область Жетісу
20	область Ұлытау

Приложение Б
(обязательное)

**Тарифные коэффициенты по разрядам рабочих,
по категориям специалистов инженерного звена**

**Таблица Б.1 - Тарифные коэффициенты по разрядам рабочих,
непосредственно занятых при выполнении ремонтно-строительных
работ, управлении дорожно-строительными машинами и
автотранспортными средствами и работ по монтажу оборудования**

Промежуточное значение разряда	Разряд / тарифный коэффициент							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	1,000	1,195	1,428	1,706	2,039	2,437	2,912	3,480
0,1	1,020	1,218	1,456	1,739	2,079	2,485	2,969	
0,2	1,040	1,241	1,484	1,772	2,119	2,533	3,026	
0,3	1,060	1,264	1,512	1,805	2,159	2,581	3,083	
0,4	1,080	1,287	1,540	1,838	2,199	2,629	3,140	
0,5	1,100	1,310	1,568	1,871	2,239	2,677	3,197	
0,6	1,120	1,333	1,596	1,904	2,279	2,725	3,254	
0,7	1,140	1,356	1,624	1,937	2,319	2,773	3,311	
0,8	1,160	1,379	1,652	1,970	2,359	2,821	3,368	
0,9	1,180	1,402	1,680	2,003	2,399	2,869	3,425	

Примечание – тарифный коэффициент представляет собой отношение тарифной ставки работника соответствующего квалификационного разряда к тарифной ставке работника первого разряда

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024
350.004

Таблица Б.2 - Тарифные коэффициенты по категориям специалистов инженерного звена, занятых непосредственно на монтажных и пусконаладочных работах

Категория и должность	Тарифный коэффициент
1 Специалисты, имеющие среднее техническое образование: техник 3 категории техник 2 категории техник 1 категории	1,000 1,104 1,218
2 Специалисты, имеющие высшее техническое образование: инженер 3 категории инженер 2 категории инженер 1 категории ведущий инженер главный технолог	1,483 1,637 1,807 1,994 2,201
Примечание – тарифный коэффициент представляет собой отношение тарифной ставки специалиста соответствующей категории к тарифной ставке техника третьей категории.	

Приложение В
(обязательное)

Расходы подрядной организации, непосредственно связанные с выполнением и обслуживанием ремонтно-строительных процессов и эксплуатации автомобильных дорог

В.1 К расходам подрядной организации, непосредственно связанным с выполнением и обслуживанием ремонтно-строительных процессов и эксплуатации автомобильных дорог, относятся:

В.1.1. Затраты, связанные с подготовкой и переподготовкой производственных кадров.

В.1.2. Выплаты компенсационного и стимулирующего характера рабочих, занятых на подрядных работах, на эксплуатации и обслуживании дорожно-строительных машин и на других работах.

В состав выплат компенсационного и стимулирующего характера входят:

- оплата ежегодных трудовых отпусков или компенсационные выплаты за неиспользованные работниками дни оплачиваемых ежегодных трудовых отпусков;

- оплата рабочим времени простоя по атмосферным условиям;

- доплата до средней заработной платы беременным женщинам при переводе их на легкую работу;

- возмещение вреда, причиненного здоровью в связи с исполнением трудовых обязанностей;

- доплата бригадирам/начальникам участка за руководство бригадой;

- доплата квалифицированным рабочим, не освобожденным от основной работы, за обучение учеников и повышение квалификации рабочих;

- сохранение средней заработной платы дорожным рабочим ремонтно-строительной организации, эксплуатирующей организации по содержанию автомобильных дорог во время их обучения с отрывом от производства в системе повышения квалификации;

- расходы, связанные с предоставлением рабочим в предусмотренных законом случаях услуг бесплатно или на льготных условиях;

- сохранение средней заработной платы дорожным рабочим донорам за дни обследования, сдачи крови;

- доплата дорожным рабочим за сверхурочную работу, за работу в ночное время;

- сохранение средней заработной платы рабочим за время вынужденного прогула или выполнения нижеоплачиваемой работы в случаях, предусмотренных законодательством;

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024

350.004

- сохранение средней заработной платы дорожным рабочим за время прохождения периодических медицинских осмотров.

В.1.3. Отчисления на социальные нужды (в том числе отчисления на обязательное социальное медицинское страхование) от расходов на заработную плату дорожных рабочих, занятых на подрядных работах, а также на эксплуатации дорожно-строительных машин и механизмов и на других работах.

В.1.4. Расходы по обеспечению санитарно-гигиенических и бытовых условий:

- амортизационные отчисления (или арендная плата), затраты на проведение всех видов ремонта (отчисления в ремонтный фонд или резерв на ремонт) и на перемещение сборно-разборных и передвижных зданий санитарно-бытового назначения;

- содержание санитарно-бытовых помещений: на оплату труда уборщиц, дежурных слесарей, электриков и других категорий обслуживающего персонала, расходы на отопление, водоснабжение, канализацию, освещение, а также стоимость предметов гигиены, предусмотренных табелем для душевых и умывальников;

- содержание помещений и инвентаря, предоставляемых бесплатно как медицинским учреждениям для организации медпунктов непосредственно на дорожно-эксплуатационных участках площадке или на территории ремонтно-строительной организации, так и предприятиям общественного питания (как состоящим, так и не состоящим на балансе ремонтно-строительной организации), обслуживающим трудовой коллектив, включая амортизационные отчисления (арендную плату), затраты на все виды ремонта (отчисления в ремонтный фонд или резерв на ремонт), расходы на освещение, отопление, водоснабжение, канализацию, электроснабжение, на топливо для приготовления пищи, а также расходы по доставке пищи на рабочее место;

- затраты на оплату услуг сторонних организаций по обеспечению работников ремонтно-строительной организации столовыми, буфетами, медпунктами, санитарно-бытовыми помещениями или долевым участием по их содержанию.

В.1.5. Расходы на охрану труда и технику безопасности:

- износ и расходы по ремонту и стирке бесплатно выдаваемых спецодежды и средствами индивидуальных защитных приспособлений;

- стоимость бесплатно выдаваемых в предусмотренных законодательством случаях нейтрализующих веществ;

- затраты, связанные с приобретением аптечек и медикаментов;

- затраты на приобретение необходимых справочников, плакатов и демонстрационных материалов по технике безопасности, предупреждению

несчастных случаев и заболеваний на дорожных ремонтно-строительных работах, а также улучшению условий труда;

- затраты по обучению рабочих безопасным методам работы и на оборудование кабинетов по технике безопасности;

- прочие расходы, предусмотренные номенклатурой мероприятий по охране труда и технике безопасности.

В.1.6. Расходы по ремонту малоценных и быстроизнашивающихся инструментов и производственного инвентаря, используемых в производстве работ и не относящихся к основным фондам.

В.1.7. Затраты, не учитываемые в расходах подрядной организации, но относимые к расходам подрядной организации:

- пособия в связи с потерей трудоспособности из-за производственных травм, выплачиваемые работникам на основании судебных решений;

- налоги, сборы, платежи и другие обязательные отчисления, производимые в соответствии с установленным законодательством порядком.

- затраты на платежи по добровольному страхованию в соответствии с установленным законодательством порядком, средств транспорта, профессиональной ответственности, по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней, а также медицинскому страхованию.

Таблица В.1 - Нормативы расходов подрядной организации, непосредственно связанных с выполнением и обслуживанием ремонтно-строительных процессов

Виды работ	Норматив расходов, в процентах от суммы средств на оплату труда дорожных рабочих и машинистов
Средний, текущий ремонт и содержание автомобильных дорог	66,4
Монтажные и пусконаладочные работы	42,0

Приложение Г
(обязательное)

Нормативные показатели для определения стоимости эксплуатации машин, автотранспортных средств и механизмов

Таблица Г.1- Нормы амортизационных отчислений на полное восстановление в процентах от восстановительной стоимости

№ п/п	Наименование машин	Норма амортизационных отчислений, %
1	Автобетононасосы	10,0
2	Автобетоносмесители	12,5
3	Автобетоновозы	12,5
4	Автогудронаторы, автобитумовозы, гудронаторы ручные, битумный заливщик швов, разогреватели асфальтобетонных покрытий	10,0
5	Автогрейдеры мощностью до 120 л.с.	12,5
6	Автогрейдеры мощностью свыше 120 л.с.	10,0
7	Автогидроподъемники, автовышки, телевышки, перегружатели	18,9
8	Автоклав для вулканизации резинового покрытия	10,0
9	Автомобили бортовые	0,17 на 1000 км пробега
10	Автомобили – самосвалы до 27 т	0,17 на 1000 км пробега
11	Автомобили – самосвалы от 27 до 50 т	0,37 на 1000 км пробега
12	Автомобили - самосвалы от 50 до 120 т	0,3 на 1000 км пробега
13	Автомотрисы монтажные	5,0
14	Автопогрузчики	18,9
15	Автоцементовозы	12,5
18	Асфальтоукладчики	13,0
19	Асфальтосмесительные установки, заводы асфальтобетонные	11,0
21	Бороны дисковые	12,5
22	Бороны зубовые	16,7
23	Бетононасосы	16,7
24	Бетоно- и растворосмесители стационарные и передвижные	12,5
25	Битумозаправщики	10,0
26	Блокотюбингоукладчики для подземных и открытых горных работ	14,3
27	Бульдозеры с мощностью двигателя до 75 л.с.	15,0
28	Бульдозеры с мощностью двигателя от 76 до 108 л.с.	14,3
29	Бульдозеры с мощностью двигателя от 108 до 180 л.с.	12,5

Продолжение таблицы Таблица Г.1

№ п/п	Наименование машин	Норма амортизационных отчислений, %
30	Бульдозеры с мощностью двигателя свыше 180 л.с.	10,0
31	Вибропогрузжатели	20,0
32	Виброплита	13,0
33	Горелки газопламенные	50,0
34	Грабли кустарниковые навесные	16,7
35	Грейдеры прицепные	8,3
36	Грейдеры-элеваторы с двигателем мощностью от 108 до 180 л.с	12,5
37	Грейдеры-элеваторы с двигателем мощностью свыше 180 л.с	10,0
38	Грабли навесные	20,0
39	Грунтосмесительные установки	16,7
40	Дизель-молоты до 5 т	20,0
41	Дрезины широкой колеи с краном, с монтажной вышкой	4,8
42	Домкраты гидравлические	8,3
43	Измерительные лаборатории (несамоходные, самоходные)	9,0
44	Кабельные машины для размотки и укладки кабелей	16,7
45	Канавокопатели	16,7
46	Катки самоходные	16,7
47	Катки прицепные	13,0
48	Кирковщики	16,7
49	Комплект машин для устройства бетонного покрытия дорог и аэродромов	13,0
50	Компрессоры, станции и установки компрессорные, стационарные, приводные общего назначения с давлением до 12 атм производительностью до 50 куб. м в минуту	7,7
51	Компрессоры, станции и установки компрессорные, стационарные, приводные общего назначения с давлением до 12 атм производительностью более 50 куб. м в минуту	5,5
52	Компрессоры и компрессорные станции и установки передвижные и специальные	14,3
53	Конвейеры ленточные	20,0
54	Корчеватели роторные (без трактора)	16,7
55	Корчеватели-сборатели с трактором	12,5
56	Котлы битумные, битумоплавильные агрегаты	50,0
57	Кусторезы	16,7
58	Краны на пневмоколесном ходу грузоподъемностью до 16 т	10,0
59	Краны на пневмоколесном ходу грузоподъемностью более 16 до 40 т	7,7
60	Краны на пневмоколесном ходу грузоподъемностью более 40 т	6,7

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024
350.004

Продолжение таблицы Таблица Г.1

№ п/п	Наименование машин	Норма амортизационных отчислений, %
61	Краны на автомобильном ходу грузоподъемностью до 10 т	10,0
62	Краны на автомобильном ходу грузоподъемностью свыше 10 до 25 т	7,7
63	Краны на специальном шасси автомобильного типа грузоподъемностью до 40 т:	9,1
64	Краны на специальном шасси автомобильного типа грузоподъемностью более 40	6,7
65	Краны на гусеничном ходу до 40 т	9,1
66	Краны на гусеничном ходу грузоподъемностью более 40 т	6,7
67	Краны тракторные	14,3
68	Краны-манипуляторы	12,5
69	Машины камнеуборочные	14,3
70	Машины лесопосадочные	12,5
71	Машины для измельчения и перемешивания грунтов; распределители щебня и гравия	13,0
72	Машины маркировочные	10,0
73	Машины для укрепления откосов земляного полотна гидропосевом с мульчированием, агрегаты для травосеяния	20,0
74	Насосы вакуумные и агрегаты на их базе, вакуумные установки	10,0
75	Насос для подмыва грунта, насос грязевый	20,0
76	Насос для водопонижения и водоотлива	12,5
77	Насосные станции навесные, прицепные, передвижные	11,1
78	Насосные установки для гидравлической разработки грунта и водоотлива; скреперные установки	12,5
79	Опрыскиватели, опыливатели	16,7
81	Парообразователи; фрезы дорожные (без тракторов); землеройно - фрезерное оборудование	20,0
82	Плетьевозы, болотоходы	20,0
83	Погрузчики одноковшовые гусеничные и пневмоколесные грузоподъемностью до 10 т:	12,5
84	Погрузчики одноковшовые гусеничные и пневмоколесные грузоподъемностью более 10 т	10,0
85	Подъемники	20,0
86	Поливочно - моечные машины	11,1
87	Подметально – уборочные машины	12,5
88	Полуприцепы – тяжеловозы грузоподъемностью до 100 т	8,3
89	Полуприцепы – тяжеловозы грузоподъемностью более 100 т	6,7
90	Прицепы и полуприцепы грузоподъемностью до 8 т	12,5
91	Прицепы и полуприцепы грузоподъемностью более 8 т	10,0

Окончание таблицы Таблица Г.1

№ п/п	Наименование машин	Норма амортизационных отчислений, %
92	Прицепы самосвальные	14,3
93	Прицепы и тележки тракторные	12,5
94	Скреперы	10,0
95	Снегоочистители	8,3
96	Спецавтомашины	10,0
97	Тракторы с мощностью двигателя до 180 л.с.	12,5
98	Тракторы с мощностью двигателя свыше 180 л.с.	10,0
99	Трамбовки на базе трактора, планировщики на базе тракторов	6,7
100	Установки для приготовления битума, поверхностно-активных добавок	10,0
101	Экскаваторы одноковшовые вместимостью основного ковша до 0,4 м ³	12,5
102	Экскаваторы одноковшовые вместимостью основного ковша свыше 0,4 до 0,8 м ³	11,1
103	Экскаваторы одноковшовые вместимостью основного ковша свыше 0,8 до 1,25 м ³	9,1
104	Экскаваторы одноковшовые вместимостью основного ковша свыше 1,25 м ³	7,7
105	Экскаваторы одноковшовые с ковшом емкостью от 3,0 до 13,0 м ³	5,7
106	Экскаваторы одноковшовые с ковшом емкостью от 13 до 40 м ³	4,0
107	Экскаваторы подземные	25,0
108	Экскаваторы цепные	12,5
109	Электростанции передвижные	12,5

Таблица Г.2 - Показатели годового режима работы машин и автотранспортных средств

№	Наименование машин	Годовой режим работы машин (Т)	Поправочный коэффициент (КТЗ)			
			II	I	III	IV
1	Автогрейдеры	1 500	1,2	0,85	0,8	
2	Автотранспортные средства	2 300	1,2	0,95	0,9	
3	Асфальтоукладчики	1 500	1,5	0,85	0,8	
4	Бульдозеры	1850	1,2	0,85	0,8	
5	Бурильно-крановые машины	2 300	1,5	0,95	0,9	
6	Дизель-молоты, копры	2 300	1,5	0,95	0,9	
7	Краны на автомобильном ходу	2 300	1,2	0,95	0,9	
8	Краны башенные	2 600	1,2	0,95	0,9	
9	Краны на гусеничном ходу	2 300	1,2	0,95	0,9	
10	Краны на пневмоколесном ходу и на спецшасси автомобильного типа	2 300	1,2	0,95	0,9	
11	Погрузчики	1850	1,2	0,95	0,9	
12	Подъемно-транспортные машины, механизмы и оборудования	2 300	1,2	0,95	0,9	
13	Прочие машины	2300	1,2	0,95	0,9	
14	Скреперы	1 500	1,2	0,85	0,8	
15	Трубоукладчики	2 300	1,2	0,95	0,9	
16	Экскаваторы одноковшовые с ковшом емкостью 0,25 куб. м	2 000	1,2	0,85	0,8	
17	Экскаваторы одноковшовые с ковшом емкостью свыше 0,25 куб. м	2 000	1,2	0,85	0,8	
18	Полноприводный самосвал Рено	1850	1,2	0,95	0,9	
19	Съемный пескоразбрасыватель	1000	1,2	0,95	0,9	
20	Передний снегоуборочный плуг	1000	1,2	0,95	0,9	
21	Передний шнекоротор	1000	1,2	0,95	0,9	
22	Подвесная механическая щетка	1850	1,2	0,95	0,9	
23	Водяной бак с насосом для мытья знаков	1000	1,2	0,95	0,9	
24	Платформенный кран	925	1,2	0,95	0,9	
25	Полноприводный пикап	1850	1,2	0,95	0,9	
26	Битумный котел и распылитель	1000	1,2	0,95	0,9	
27	Разбрызгиватель битумной эмульсии	1000	1,2	0,95	0,9	
28	Ручной виброкаток	1000	1,2	0,95	0,9	
29	Компрессор	1000	1,2	0,95	0,9	
30	Отбойный молоток	1000	1,2	0,95	0,9	
31	Бетономешалка	1000	1,2	0,95	0,9	

Продолжение таблицы Таблица Г.2

№	Наименование машин	Годовой режим работы машин (Т)	Поправочный коэффициент (КТЗ)			
			II	I	III	IV
32	Асфальтная фреза	1500	1,2	0,95	0,9	
33	Дорожно-измерительное колесо	690	1,2	0,95	0,9	
34	Автомобиль для круглогодичного содержания	1850	1,2	0,95	0,9	
35	Экскаватор - планировщик	1200	1,2	0,95	0,9	
36	Битуморазогреватель передвижной	800	1,2	0,95	0,9	
37	Каток самоходный	1500	1,2	0,95	0,9	
38	Косилка роторная	800	1,2	0,95	0,9	
39	Машина маркировочная ДЭ-21М	1000	1,2	0,95	0,9	
40	Машина специальная ДРС	1850	1,2	0,95	0,9	
41	Трактор колесный	1550	1,2	0,95	0,9	
42	Фреза ямочного ремонта МТЗ - 82УК	1500	1,2	0,95	0,9	
43	Пескоразбрасыватель на базе а/м Камаз - 532	1000	1,2	0,95	0,9	
44	Ямокопатель	800	1,2	0,95	0,9	
45	Снегоочиститель шнекороторный КО-605М	1000	1,2	0,95	0,9	
46	Универсальная машина для круглогодичного содержания (Камаз), (Тройка)	1850	1,2	0,95	0,9	
47	Передвижная ремонтная мастерская	1850	1,2	0,95	0,9	
48	Каток вибрационный комбинированный ДУ-99 (14тн)	1500	1,2	0,95	0,9	
49	Каток статический пневмоколесный ДУ-101 (14тн)	1500	1,2	0,95	0,9	
50	Каток вибрационный двухвальцовый ДУ-98	1500	1,2	0,95	0,9	
51	Асфальтосмесительная установка АБЗ	900	1,2	0,95	0,9	
52	Гранулятор ДРО -630	1550	1,2	0,95	0,9	
53	Автомобили МАЗ (самосвал 20 тн)	1850	1,2	0,95	0,9	
54	Битумо-эмульсионная установка	900	1,2	0,95	0,9	
55	Виброплита	900	1,2	0,95	0,9	
56	Электросварочный агрегат	1850	1,2	0,95	0,9	
57	Компрессор	1000	1,2	0,95	0,9	
58	Автомобиль самосвал 5 тн	1850	1,2	0,95	0,9	
59	Щебнераспределитель	750	1,2	0,95	0,9	
60	Трансформаторная подстанция 630-1000 кВт	1850	1,2	0,95	0,9	
61	Автоудронаторы	1200	1,2	0,95	0,9	

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024
350.004

Окончание таблицы Таблица Г.2

№	Наименование машин	Годовой режим работы машин (Т)	Поправочный коэффициент (КТЗ)			
			II	I	III	IV
62	Автобитумовоз	1000	1,2	0,95	0,9	
63	Топливозаправщик	1850	1,2	0,95	0,9	
64	Кран балки	1850	1,2	0,95	0,9	
65	Станки заточные	1850	1,2	0,95	0,9	
66	Станки деревообрабатывающие	1850	1,2	0,95	0,9	
67	Станки токарные, хонинговальные	1850	1,2	0,95	0,9	
68	Заправочная станция	1850	1,2	0,95	0,9	
69	Котлы КВ-300	2415	1,2	0,95	0,9	
70	Грейдер прицепной	1500	1,2	0,95	0,9	
71	Снегоочистители плужные	1000	1,2	0,95	0,9	
72	Энергосредства ЭСВМ - 7	925	1,2	0,95	0,9	
73	Автоцистерны	1388	1,2	0,95	0,9	
74	Трактора пневмоколесные К-700, Т-150	1750	1,2	0,95	0,9	

Таблица Г.3- Усредненные нормы расхода гидравлической жидкости на машины для ремонтно-строительных работ

№	Наименование машин	Гидравлическая жидкость, кг/маш-ч
1	2	3
1	Автогудронаторы, 7000 л	0,16
2	Автогрейдеры легкого типа, 90 л.с.	0,18
3	Автогрейдеры среднего типа, 135 л.с.	0,24
4	Грейдер - элеватор 165 л.с.	0,14
5	Катки дорожные прицепные на пневмоколесном ходу, 25 т	0,32
6	Катки полуприцепные на пневмоколесном ходу с тягачом, 15 т	0,49
7	Катки полуприцепные на пневмоколесном ходу с тягачом, 25 т	0,51
8	Катки полуприцепные на пневмоколесном ходу с тягачом, 35 т	0,51
9	Катки дорожные самоходные гладкие, 8 т	0,02
12	Катки дорожные самоходные гладкие, 13 т	0,17
13	Катки дорожные самоходные на пневмоколесном ходу, 16 т	0,26
14	Катки дорожные самоходные на пневмоколесном ходу, 30 т	0,47
15	Бетоноукладчики со скользящими формами	0,79
16	Профилировщики основания со скользящими формами	1,17
17	Распределители цементобетона со скользящими формами	0,86
18	Машины для нанесения пленкообразующих материалов	0,10
19	Машины маркировочные	0,01
20	Машины поливомоечные, 6000 л	0,05
21	Машины для устройства укрепительных полос	0,49
22	Распределители цемента	0,10
23	Снегоочистители плужные на автомобиле	0,07
24	Снегоочистители шнекороторные на автомобиле	0,07
25	Укладчики асфальтобетона	0,07
26	Установка для приготовления грунтовых смесей 158 л. С.	0,19
27	Фрезы навесные на тракторе, 165 л. С.	0,04
28	Бульдозеры, 50 л.с.	0,03
29	Бульдозеры, 80 л.с.	0,05
30	Бульдозеры, 108 л.с.	0,14
31	Бульдозеры, 130 л.с.	0,17

ВНЦ РК 9.1.2-002-2024
350.004

Продолжение таблицы Таблица Г.3

№	Наименование машин	Гидравлическая жидкость, кг/маш-ч
1	2	3
32	Бульдозеры, 160 л.с.	0,19
33	Бульдозеры, 165 л.с.	0,10
34	Бульдозеры, 330 л.с.	0,18
35	Скреперы прицепные с гусеничным трактором, 3 м ³	0,14
36	Скреперы прицепные с гусеничным трактором, 4,5 м ³	0,05
37	Скреперы прицепные с гусеничным трактором, 7 м ³	0,14
38	Скреперы прицепные с гусеничным трактором, 8 м ³	0,14
39	Скреперы прицепные с гусеничным трактором, 15 м ³	0,19
40	Скреперы самоходные на колесных тягачах, 8 м ³	0,31
41	Скреперы самоходные на колесных тягачах, 10 м ³	0,34
42	Скреперы самоходные на колесных тягачах, 15 м ³	0,48
43	Экскаваторы одноковшовые дизельные на гусеничном ходу, 0,5 м ³	0,35
44	Экскаваторы одноковшовые дизельные на гусеничном ходу, 0,65 м ³	0,08
45	Экскаваторы одноковшовые дизельные на гусеничном ходу, 1,0 м ³	0,10
46	Экскаваторы одноковшовые дизельные на гусеничном ходу, 1,25 м ³	0,14
47	Экскаваторы одноковшовые дизельные на гусеничном ходу, 1,6 м ³	0,28
48	Экскаваторы одноковшовые дизельные на пневмоколесном ходу, 0,25 м ³	0,02
49	Экскаваторы одноковшовые дизельные на пневмоколесном ходу, 0,4 м ³	0,02
50	Экскаваторы одноковшовые дизельные на пневмоколесном ходу, 0,5 м ³	0,20
51	Экскаваторы одноковшовые дизельные на пневмоколесном ходу, 0,65 м ³	0,23
52	Экскаваторы-планировщики на пневмоколесном ходу	0,39
53	Тракторы на гусеничном ходу, 80 л.с.	0,03
54	Тракторы на гусеничном ходу, 108 л.с.	0,09
55	Тракторы на гусеничном ходу, 130 л.с.	0,05
56	Тракторы на гусеничном ходу, 140 л.с.	0,12
57	Тракторы на гусеничном ходу, 165 л.с.	0,09
58	Тракторы на гусеничном ходу, 180 л.с.	0,14
59	Тракторы на гусеничном ходу, 310 л.с.	0,16
60	Тракторы на пневмоколесном ходу, 25 л.с.	0,01
61	Тракторы на пневмоколесном ходу, 40 л.с.	0,02
62	Тракторы на пневмоколесном ходу, 55 л.с.	0,04

Окончание таблицы Таблица Г.3

№	Наименование машин	Гидравлическая жидкость, кг/маш-ч
1	2	3
63	Тракторы на пневмоколесном ходу, 80 л.с.	0,04
64	Тракторы на пневмоколесном ходу, 215 л.с.	0,18
65	Краны на автомобильном ходу, 10 т	0,12
66	Краны на автомобильном ходу, 12,5 т	0,14
67	Краны на автомобильном ходу, 16 т	0,23
68	Автопогрузчики, 5 т	0,19
69	Кусторезы навесные на тракторе, 108 л.с.	0,12
70	Кусторезы навесные на тракторе, 160 л.с.	0,12
71	Машина для установки столбиков ограждения	0,04
72	Машины бурильные на тракторе, 115 л.с.	0,13

Таблица Г.4- Нормы годовых затрат на ремонт и техническое обслуживание машин

№п/п	Наименование машин	Норма затрат, процент/год
1	Автогрейдеры	15
2	Башенные краны, козловые краны	9
3	Бульдозеры	19
4	Краны на автомобильном ходу	12
5	Краны на гусеничном ходу	10
6	Краны на пневмоколесном ходу	10
7	Погрузчики	16
8	Прицепные машины с двигателями внутреннего сгорания (компрессоры, передвижные электростанции, водоотливные агрегаты и так далее)	11
9	Ручные машины (лебедки, домкраты, тали и так далее)	7
10	Самоходные машины с двигателями внутреннего сгорания (буровая и сваебойная техника, автогудронаторы, автотранспортные средства и так далее)	14
11	Скреперы	19
12	Стационарные машины с электроприводом (бетоно- и растворосмесители, штукатурные станции, окрасочные агрегаты и так далее)	8
13	Экскаваторы	15

Приложение Д
(обязательное)

Температурные зоны

Таблица Д.1

Температурные зоны	I	II	III	IV
Регионы	Туркестанская область Жамбылская область Мангистауская область город Шымкент	Алматинская область город Алматы Атырауская область Кызылординская область Жетисуская область	Актюбинская область Западно-Казахстанская область	город Астана Акмолинская область Абайская область Восточно-Казахстанская область Карагандинская область Костанайская область Павлодарская область Северо-Казахстанская область Улытауская область

Приложение Ж
(обязательное)

**Коэффициенты к нормам затрат труда,
времени эксплуатации машин (включая затраты труда
машинистов) для учета дополнительных затрат труда.**

**Таблица Ж.1 - Коэффициенты к нормам затрат труда,
времени эксплуатации машин (включая затраты труда машинистов)
по группам работ при среднем, текущем ремонте и содержание
автомобильных дорог для учета дополнительных затрат труда при
производстве работ, связанных с климатическими условиями
температурной зоны участка/объекта**

Температурная зона	Регион	Коэффициенты по группам работ		
		1	2	3
1	Жамбылская область	1,02	1,03	1,04
	Мангистауская область			
	Туркестанская область			
	г. Шымкент			
2	г. Алматы	1,04	1,06	1,08
	Алматинская область			
	Жетысуская область			
	Атырауская область			
	Кызылординская область			
3	Западно-Казахстанская область	1,05	1,08	1,11
	Актюбинская область			
4	г. Астана	1,06	1,09	1,12
	Акмолинская область			
	Костанайская область			
	Восточно-Казахстанская область			
	Абайская область			
	Карагандинская область			
	Улытауская область			
	Павлодарская область			
	Северо-Казахстанская область			

Примечания

1 Коэффициенты дифференцированы по температурным зонам регионов в зависимости от климатических условий холодного периода.

2 Коэффициенты учитывают дополнительные затраты при производстве работ, связанные с усложнением производства работ в климатических условиях температурной зоны при среднем, текущем ремонте и содержание автомобильных дорог. Усложнение производства работ характеризуются наличием следующих факторов, влияющих на снижение производительности труда:

стесненность движений рабочих теплой одеждой и неудобство работы в рукавицах;

Окончание таблицы Таблица Ж.1

<p>ухудшение видимости при неблагоприятных климатических условиях на рабочем месте; наличие на рабочем месте льда и снега; обледенение обуви, материалов, конструкций и инструментов; необходимость в процессе работы периодически очищать рабочее место, материалы и т.п. от снега;</p> <p>потери рабочего времени, связанные с перерывом в работе для обогрева рабочих при температуре наружного воздуха от минус 20° до минус 35°С и за счет сокращения рабочего дня при температуре ниже минус 30°С;</p> <p>снижение в период неблагоприятных климатических условий производительности дорожно-строительных машин и механизмов, а также их простой при перерывах в работе, связанных с выполнением работ при среднем, текущем ремонте и содержании автомобильных дорог в период неблагоприятных климатических условий;</p> <p>наличие ветра скоростью до 10 м/с включительно;</p> <p>усложнения в технологических процессах, вызываемые низкой температурой (подготовка временных сооружений для обогрева рабочих, утепление временных водопроводных сетей и баков, применение утепления средств транспортировки бетона и раствора, увеличение нормы времени на эксплуатацию дорожно-строительных машин).</p> <p>3. Коэффициенты применяются ко всем видам работ, приведенным в таблице Ж.2, независимо от времени года производства работ.</p>

Таблица Ж.2 - Виды работ по группам

Шифр раздела	Наименование видов работы	Группа работы
1	Разборка покрытий и оснований дорог	1
2	Ремонт покрытий и оснований дорог	1
3	Ремонт цементобетонного покрытия	1
4	Устройство и ремонт покрытия	1
5	Содержание дорог в весенне-летне-осенний период	2
6	Содержание дорог в зимний период	3
7	Россыпь материалов	3
8	Содержание обочин, откосов и разделительной полосы	2
9	Ремонт бортовых камней	1
10	Обустройство дорог	2
11	Ремонт сигнальных столбиков, тумб	2
12	Ремонт и содержание тротуаров	2
13	Ремонт и установка ограждения	2
14	Озеленение	1
15	Водоотводные сооружения	2
16	Мосты и трубы	2
17	Автопавильон	2
18	Освещение	2
19	Колодцы	1
20	Погрузка дорожно-строительных материалов	2
21	Маршрутный ремонт дорог	2

Библиография

[1] НДЦС РК 8.01-05-2022 «Методические рекомендации по расчету сметных цен на строительные ресурсы и сметных цен на перевозки грузов для строительства».

[2] <https://stat.gov.kz/>.

[3] СН 528-80 «Перечень единиц физических величин, подлежащих применению в строительстве».

[4] «Об утверждении Методики расчета платы за эмиссии в окружающую среду» № 68-п от 08.04.2009 г.

[5] Экологический кодекс РК

[6] Налоговый кодекс Республики Казахстан